

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstilske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Boji za Stanislav še neodločeni.

V Karpatih kljub snegu neprestano hudi boji. — Naše razmerje z Rumunijo in Italijo povoljno. — Med Nemci in Francozi zopet vroči boji. — Napetost med Japonsko in Kitajsko raste. — Veliko število angleških ladij potopljenih.

Zapora žita in moke.

Ker je treba tudi za nevojaško prebivalstvo poskrbeti do prihodnje žetve dovolj živeža, odredila je vlada po celi državi popis žita in moke. Popis se je vršil po občinah, občine so poslale popise na glavarstva, glavarstva na namestnije in namestnije na notranje ministrstvo. Tako bodo dobili v notranjem ministrstvu v par dneh natančne podatke, koliko žita in moke še imamo v državi. Potem se bo odredilo, kako se sme popisano žito in moka uporabljati. V glavnem bo uravnaval porabljanje zalog notranji minister, natančneje pa v vsaki posamezni deželi namestništvo. Dokler se ta uravnava ne izvrši, se sme v vsakem gospodinjstvu uporabiti na dan za osebo približno ¼ kg moke. Kar je več, je djano pod zaporo, to se pravi, ne sme se brez dovoljenja ne prodati, ne posoditi, ne zamenjati, skratka, pustiti se mora doma pri miru, dokler ne bo iz notranjega ministrstva prišla odredba, s katero se bo uporaba uravnala.

Velik strah je zavladal, da bodo uporabo uravnali tako, da se bo kmečkemu ljudstvu odvzelo za živež potrebno žito in moka. Ponekod so brezvestni ljudje, ki imajo satansko veselje nad tem, da razburjajo po nepotrebnem ljudi, to naravnost trdili. Toda kako bo v resnici? Gotovo je, da bo vsak gospodar smel za se, za svojo družino in za svoje delavce obdržati toliko moke in žita, kolikor ga po pametnem računu do prihodnje jeseni potrebuje. Z ozirom na gospodarske razmere na Slovenskem Štajerju bo zelo malo kmetov, ki bi imeli preveč moke in žita, zato je precej gotovo, da bo skoraj vsak smel vse obdržati, kar ima. Ker se pri splošni uravnavi, ki jo bo

na podlagi popisa odredilo notranje ministrstvo, ne vsteje samo pri nas popisano, ampak tudi na Ogrskem kupljeno in na razpolago stoječe žito in moka, zato je verjetnost še večja, da bo skoraj vsak smel vse obdržati, kar ima. Ker pa je na Ogrskem osobito turšice veliko na razpolago, zato je skoraj čisto gotovo, da se turških zalog naših kmetov nihče ne bo ni v mislih dotaknil. To zadnje pomirjenje so dobili naši poslanci, ki so res ob pravem času in z vso pazljivostjo tej zadevi posvečali svojo skrb, od avstrijskega ministrskega predsednika samega. Za vznemirjenje torej ni sedaj prav nobenega vzroka. Tudi hudovati se nad izvršeno zaporo ter preklinjati celo akcijo je skrajno nemodro in nevarno, ampak edino pametno in koristno je, ako skrbimo, da bo ministrska in namestniška uravnava, kako smemo uporabljati žito in moka, za kmečko ljudstvo dobro izpadla.

1. Kmetovalci izražajo željo, da bi se na dan za osebo (družina in delavci) določilo za uporabo več kot ¼ kg moke; vsaj 1 kg bi bilo z ozirom na to, da se v kmečkem gospodarstvu rabi moka ne samo za peko, ampak tudi pri kuhah zjutraj, opoldan in zvečer, potrebno in priporočljivo. Nadalje se mora pustiti gotova količina žita in moke prosta 2. za perutninarstvo, 3. za prašičerejo, 4. za teleta in mlade krave, 5. za žrebeta.

Opozorjamo danes zopet na to, da spada sedaj pod zaporo samo žito (to je pšenica, rž, ječmen, oves in koruza) ter iz tega žita dobljeni mlinski pridelki, n. pr. moka, zdrob, ječmenček itd. Otrobi ne spadajo pod zaporo. Tudi fižol, ajda, proso in leča ne spadajo pod zaporo. Samoumevno ne spadajo pod zaporo drugi kmečki pridelki, n. pr. krompir, repa, bob, čizek, seno itd. Pod zaporo ne spada tudi ta-

kozvano zadnje žito, ki se more porabljati le za šrotanje in služi kot živalska krma, kajti pod zaporo spada le tako žito, ki je za mletev. Kar pa ne spada pod zaporo, se sme prosto rabiti, zavživati, prodajati, posojati itd.

Prepričani smo, da bodo poslanci Kmečke Zveze verni tolmači kmečkih želj glede na uravnavo žitne in mokine uporabe. Toda nič ne bo škodilo, ako se v tej velevažni zadevi ganejo tudi občine in zadruga ter v smislu naših današnjih izvajanj, oziroma svojih lastnih želj naredijo in takoj odpošljejo dobro utemeljene vloge na c. kr. namestništvo v Gradcu ter na c. kr. notranje in poljedelsko ministrstvo na Dunaju. Med „Raznimi novicami“ prinašamo za slične vloge obraze, ki se lahko poljubno uporabi.

Nova navodila glede zapore.

Mnogi ljudje so radi zapore žita in moke zelo razburjeni. Ponekod je to tudi razumljivo, ker mnogi niso dovolj poučeni, kako se jim je ravnati in kako se bo postopalo pri podrobnem izvrševanju te cesarske odredbe. V naslednjem podamo nekaj pojasnil, katere smo uradno izvedeli.

Prošnje.

Vsakdo, ki je prizadet po zapori žita in moke, sme prositi za razne ugodnosti. N. pr. Ako imaš teleta, praseta, prašiče za pitati in perutnino, a nimaš dovolj „zadnjega žita“, napravi dobro utemeljeno prošnjo, da se ti dovoli, dati živini tudi drugo žito (koruzo, oves itd.) ter slabšo moko. Za težke konje se dovoli tudi več kot 3 kg ovsu, a zato se mora prosti. Priporočamo toraj, da se v potrebnih slučajih napravijo prošnje, katere se potem občinskega urada pošljejo na okrajno glavarstvo. Prošnje se sploh lahko napravijo za vse. Uradno smo izvedeli, da lahko občine za več posestnikov skupaj napravijo

LISTEK.

V domovini.

(Tri slike. Napisal Matko Krevh.)

Št. 52.

Na samotnem polju je delala sključena in bedna kakor starka. Ni še štela trideset let, a trpljenje ji je upognilo hrbet, začrtalo ji brazde v čelo in obraz. Težka je bila motika, še trši gruda, a žena je delala in trpela iz ljubezni do otrok. Morala je, kajti njen mož se je bojeval v Galiciji.

Koščene roke so dvigale motiko enakomerno in pri vsakem mahljaju je zazijala zemlja. O ta s krvavim potom oškropljena zemlja! Kadar se je odprla plast, zazdela se je ženi, da vidi pred seboj s krvjo oblit obraz moža. Sam Bog ve, kaj je z njim; že mesec dni ni dobila nobenega poročila od njega.

Vračal sem se slučajno mimo tistega samotnega polja.

Ženi je zastala motika v zemlji, njene velike oči so se vprašujoče ozrle v mene.

„Kako je, Lokarica?“

„Ej, križi je, gospod! Sama sem, gruda pa je trda.“

„Ali vam ne bi mogli pomagati otroci?“

„Z otroci ni nič. Kadar se vrne mož, tedaj bo konec vsega gorja: da, mož! — Kaj mislite, gospod, ali bo kmalu prenehala ta strašna vojska?“

Uboga, uboga žena!

Doma v moji sobi leži na mizi izkaz ranjenih in padlih št. 52, in na njem stoji zapisano razločno in jasno: Anton Lokar, rezervist pešpolka ... — mrtev.

Mrtev.

Strmela je nepremično v popisan list.

„Anton Lokar, rezervist pešpolka ... — mrtev.“ — Tako je ime njenemu možu; Anton je rezervist pri ... pešpolku, a mrtev? Njen mož? Ne, to je pomota, strašna pomota, napisana iz gole zlobe, da jo prestrašijo in spravijo v obup. Nekdo drug z istim imenom je mrtev, ne njen mož. Ranjen je morda, mogoče ujet, toda mrtev? O Bog — tudi on je človek, umrljiv, kakor vsi drugi, in padej je na bojišču daleč, daleč od doma tam gori v tisti strašni Galiciji.

Zlobna je novica o smrti njenega moža, kdo bi ji verjel! Toda list pravi: Anton Lokar — mrtev.

Vrni se zvesti mož k svoji ženi, ki te pričakuje z ljubeznijo in udanostjo, vrni se dobri oče k svojim otrokom, ki te kličejo dan na dan:

„Ata, ata, kje si?“

Kakor okamenela je strmela v popisan list.

Tedaj jo potegne za krilo njen najmlajši otrok: „Mama, lačen!“ Vzdrnila se je mati pri tem klicu, odložila list in vzela v naročje lačnega otroka. Strašno ga je pritisnila na prsi šepetajoč: „Reveček moj, ateja nimaš več! Sirota si, sirota ste vsi, moji dragi otroci. A ne bojte se! Jaz vas preživim, jaz vas prekrbim — za vas zadnjo kaplo krvi!“

Veliko je bilo njeno trpljenje, a brezmejna njena ljubezen.

Brez očeta.

Živahni in nemirni so bili učenci drugega razreda, učitelj jim je pravil „živo srebro“, ker niso nikoli mirovali, nikoli vstrajali v pozornosti do konca.

Kdo bi jim zameril! Življenje je bilo v njih in mladost je tako brezskrbna, tako solnčnolepa.

V tistih dneh pa so zakrili oblaki jasno solnce tudi otrokom. Učitelj jim je pripovedoval o vojski, o njenih grozotah, o pogorelih vaseh, o revežih brez strehe, brez živeža, brez doma, otroci pa so ga poslušali s širokodprtimi očmi in z napeto pozornostjo, saj so se vojskovali tudi njih očetje in bratje v tej veliki vojski.

„Glejte, dragi otroci“, govoril je učitelj in kazal na zemljevid, „tukaj je Galicija, tu ob tej reki trdnjava Przemyśl, ki je Rusi ne morejo vzeti in je nikoli ne bodo. Ob tem gorovju, ali vidite te temne lise, leži prelaz Dukla, kjer se vojskujejo naši vojaki, ki so doma v naši vasi in v sosednjih vaseh. Kadar pridejo nazaj, pa vam bodo pripovedovali o tisti hudi vojski v Galiciji in vi jih boste pazljivo poslušali in pridni boste, kajne?“

Otroci so se zagledali v zemljevid in se zamislili v tiste kraje, o katerih je pripovedoval učitelj. Njih domišljija še ni mogla ustvarjati pisanih in živahnih slik, a ena podoba je bila izrazita in jasna: otroci so si predstavljali svojece, ta očeta, ki meri na sovražnika s puško, drugi brata, ki vihti na konju sedeč bridko sabljo in seka sovražnikom glave.

Tedaj dvigne v zadnji klopi rdečeličen deček roko proseč:

„Prosim, gospod učitelj!“

„Kaj bi rad, Jožek?“

prošnje za uporabo žita in moke za vzdrževanje perutnine in druge živine. Seveda se mora v tej skupni prošnji za vsakega posestnika, posebej navesti vse, kar želi in koliko živine ima, kateri bi rad pokladal žito. Povdarjamo, da se žito in moka brez oblastvene dovoljenja ne sme pokladati živini.

Ce je kdo pomotoma napačno napovedal.

Cesarska naredba določa, da se strogo kaznuje vsak, kdor bi nalašč napačno napovedal množino žita in moke, ki ga ima pri hiši. Če je kdo pomotoma priznal manj moke in žita, kot ga poseduje, lahko pomoto vsak čas popravi, da se izogne kazni. Občinski urad mora take popravke vzeti na znanje in jih predložiti okrajnemu glavarstvu.

Kako je glede delavcev?

Mnogi niso na jasnem, kje se naj vpišejo vinčarji, ki med tednom delajo pri svojem gospodarju; dninarji, ki delajo pri sosedu, rokodelci itd. Uradno se nam je zagotovilo, da sme posestnik vse tiste delavce, ki jih ima povprečno med tednom na hrani, prišteti med svoje in se mu temu primerna množina žita in moke vzame v pošte. Kdor v tem oziru ni pravilno naznanil, še lahko popravi naznanilo pri občini.

Semensko žito.

Ce se bojiš, da bi ti toča ali drugo neurje pokončalo letošnjo setev, si smeš pri vseh žitnih vrstah shraniti potrebno seme tudi za letošnjo jesensko setev oziroma za spomladansko setev (jarine) l. 1916, a moraš za to zopet posebej prositi.

Vaga.

Popis žita in moke se je vršil v naglici in ni bilo skoraj nikjer časa, da bi se žito in moka natančno tehtala. Priznala se je navadno približna količina žita in moke. To se je posebno zgodilo pri turšici, katera še ni zluščena. Če je kdo pozneje sprevidel, da je imel več ali manj koruze, ali je pri poznejšem vaganju videl, da se je pri naznanilu zmotil, naj to javi pri občini, da se izogne kazni ali škodi.

Kako je z mlinarji?

Mnogi se bojijo, da je žito, ki ga dajo v mlin, izgubljeno, da jim mlinar ne bo dal določene moke nazaj, ali pa si bo za mletev več računal kot dosedaj; drugi so celo mnenja, da bodo mlinarji jemali od kmečkega žita gotovo mero za državo itd. To so napačna mnenja. Mlinarji morajo tudi zanaprej mleti posestnikom žito, kakor do sedaj in tudi ne smejo vzeti večje merice ali plačila za mletev. Če bi kateri mlinar jemal več kot dosedaj, ali se izgovarjal, da se mora nekaj odstopiti državi, se ga naj takoj brez usmiljenja naznani oblasti. Pismene ovadbe so tudi lahko brez podpisa.

Kljub zapori!

V cesarski naredbi, skatero se je začasno uravnala uporaba žita in mlinskih izdelkov, se glasi doslovno:

- § 3. Kljub zapori smejo brez dovoljenja
- posestniki pod zaporo danih zalog za preživljanje pripadnikov svojega gospodinjstva (gospodarstva), vstevši tiste delavce, ki jim gre prosta hrana ali krušno žito in mlinski izdelki za mezdo, porabljati svoje lastne zaloge, od tega pa do obče uravnave porabljanja porabiti samo količino, ki ne presega za glavo 7,2 kg mlinskih izdelkov ali 9 kg žita na mesec (240 gramov mlinskih izdelkov — to je približno $\frac{1}{4}$ kg — ali 300 g žita na dan),
 - peki in sladšičarji porabljati moko za peko in tisti, ki obrtniško za plačilo oddajajo mlinske izdelke tretjim osebam, dobavljati jih, kolikor je

„Moj brat Karel je pisal, da je na vojski strašno mrzlo.“

„Moj ata — moj brat — naš stric — so tudi pisali“, šlo je naenkrat vse križem po razredu; vsak je hotel povedati o svojih domačih, ki so pisali z bojišč.

Med temi glasnim pa je obsedelo nekaj učencev čisto mirno in brez zanimanja za pripovedovanje sošolcev. Njih oči so strmele nekam v daljavo, drobne roke pa so se nehote sklenile v molitev.

Učitelj jih je zapazil. Stopil je k prvemu, pogladil ga z roko po kodrasti glavi in vprašal:

„Stanko, kaj pa ti je, da si tako zamišljen?“

Dvoje otroških oči se je vprlo v njega, rosne so bile te oči, s solzami zalite, iz njih pa je odsevala žalost tako globoka in brezmejna, da je ostrmel učitelj.

„Stanko, zakaj se jočeš“, vprašal ga je nežno. „Meni ne bo nihče pripovedoval“, šepetal je deček.

„Zakaj ne, dragi?“

„Moj ata ne pridejo domov.“

„Kako to? Zakaj ne bi prišli?“

„Moj ata so —“, več ni mogel povedati. Naslonil se je na klop, zakril si obraz z rokami in zaplakal tako pretresljivo, da je onemel ves razred; celo najnemirnejši so ostrmeli in umolkli v pričoti te velike bolesti svojega tovariša.

Učitelj se je sklonil k njemu, privzdignil mu je glavico in dejal: „Ne jokaj, dragi moj! Ako boš zmiral tako priden, kakor si bil dosedaj, prišel boš v nebesa, kjer boš našel svojega očeta. Nikoli več se ne bosta ločila.“

O vojska, kako si kruta! Ti si kriva, da umirajo možje in mladeniči na bojiščih, tvoja krivda je, da plačejo celo nedolžni otroci.

to potrebo za založbo neposredne porabe njihovih odjemalcev v okraju političnega oblastva l. stopnje. Ako je treba, lahko oblastvo določi to množino porabe za posamezne ali vse obrate ali ukrene druge naredbe, da se zabrani nabiranje mlinskih izdelkov pri konzumentih,

- posestniki kmetijskih obratov porabljati žito za lastno setev ali dobavljati drugim kmetovalcem za namene setve proti potrdilu, iz katerega je razvidno pridobitnikovo ime, vrsto in množina semenja in dan oddaje,
- konjerejci pokladati od zaloge ovsa, ki je v njihovi posesti za vsakega konja povprečno 3 kg na dan,
- mlinska podjetja mleti žito,
- pričetni prevozi v tuzemstvu se smejo spraviti do konca.

Slike iz vojne.

Hrvaški duhovnik hvali slovenske vojake.

Janez Vogrin, župnik pri Sv. Barbari v Halozah, je dobil od č. g. Janko Antona, vikarja v Polji, sledeče zanimivo pismo, ki svedoči o globoki veri in vrlinah slovenskih mož in mladeničev. Pismo se glasi:

Prečastiti gospod! Vaši slovenski vojaki, posebno črnovojniki, prav pridno pohajajo v cerkev. Podpisani občuduje živo vero in prav resno versko vzgojo in prepričanje Vašega ljudstva. Imel sem priliko, na raznih shodih prepričati se o veri slovenskega naroda. Ampak na shodu je opaziti mnogokrat samo izbruh verskega prepričanja. Na stotine Vaših fantov in tudi družinskih očetov sem tukaj imel priliko opazovati prav od blizu od srčne strani in večkrat sem po večurnem spovedovanju sam sebi rekel: „Slovenski narod ima svojo bodočnost, ni mogoče, da propade“. Ob nedeljah je cerkev polna vojakov in sicer v velikanski večini slovenskih. Na stotine jih pride k sv. zakramentom. S posebnimi besedami priporočujejo v molitev svoje družine. K meni, ki edini govorim z njimi v slovenščini, pridejo zaupno, kakor k očetu. Hrvaški duhovniki v tem oziru daleč zaostajamo z našim ljudstvom za Vašim. Samo en slučaj: Na Marijin praznik (2. febr.) sta prišla k spovedi in sv. obhajilu 2 fanta ob 2 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Solznih oči sta mi pripovedovala, kako slovesen shod Marijine družbe je ta dan v njih domačem kraju. Nemogoče jima je bilo, priti bolj zgodaj v Polje. Dve uri daleč sta prišla v vla korenjaka tešča k spovedi in obhajilu. To so kremenjaki! Pošiljam Vam sveče, katere so nekateri prameni v stolni cerkvi kupili in jih pošiljajo domov. Od ust so si pritrkali in pošiljajo mal dar na domače versko ognjišče. Vera našega (hrvaškega) ljudstva je bolj splošna in površna. Naše ljudstvo gre v cerkev bolj iz navade. Lahko se pokvari, če pride v dotiko s pokvarjenimi ljudmi. Slovenski katolik pa ima trdno vero, katera se ne omaja pred nobenim sovražnikom. Vselega srca lahko poveste Vašim slovenskim materam, nevestam in sestram, da se njihovi sinovi, možje, bratje in ženini vedno spominjajo Boga in svojih družin.

Vam pa, velečastiti, in vsem slovenskim duhovnikom prav iz srca častitam, da imate tako dobro ljudstvo. S srčnim pozdravom Janko Anton, korni vikar v stolni cerkvi v Polji.

Nadčloveško junaštvo pešpolka štev. 87.

Dragotin Novak, četovodja 87. pešpolka, doma iz Stročje vasi pri Ljutomeru, piše našemu uredniku:

Dragi moj Franjo! Da spet izve „zlata Prleki-ja“, kaj delajo nje junaški sinovi, se oglašim in opišem naše gibanje v hribovitih Karpatih. Ko sem danes prebral dopisnico od g. Vlad. Pušenjak, katero sem z velikim veseljem prejel, svojim dragim tovarišem „Prlekom“, so z gromovitim „Živijo Pušenjak“ sprejeli dobro nam došle vrstice na znanje. Kako pa tudi ne bi. Naši fantje so sama pristna spodnještajerska korenina. Kakor ste že iz več poročil slišali, se naš domači pešpolk št. 87. bori z levovo srditostjo in junaštvom. Dolžnost me sili, da Vam, dragi rojaki, sporočim, kaj smo dosegli mi Slovenci v zadnjih dneh.

Bilo je dne 17. svečana. Cel dan je bil izvanredno živahen pri 87. pešpolku in vse se je pripravljalo na nek važen dogodek. Naenkrat se izda povelje, da bo izpad na podvoeno močnega sovražnika. Ko so naši fantje slišali povelje „Naprej, Hura!“, ni bilo nobenega več zadržati, kakor besni so junaški „Prleki“ do pasa v snegu drveli na sovražnikove utrde, iz katerih so padale krogle kakor najhujša toča med naše vrste. Gromenje topov je bilo tako, da se je tresla zemlja, ali vse to ni zadržalo naših fantov in mož. Korakali in plezali so po globokem snegu s puško v roki v strmi hrib ter tako obsodili močnega sovražnika na smrt. Nasprotnik se je boril s vsemi sredstvi, samo, da bi zavrnil in pobil naše neustrašene fante. Ali prišlo je drugače! Ko so se bataljoni približali drug drugemu v neposredno bližino, pričelo se je strašno klanje „na nož“ in s kopiti. Tukaj ne morem popisati in se tudi ne da, s kakim junaštvom se je odlikoval naš domači polk!

Izid je bil nepričakovan. Sovražnikovi oddelki, kateri so ostali še živi, so se spustili v divji beg in njih močno utrjene postojanke so zasedli naši Prleki ter povrh tega vzeli sovražniku dve strojni puški popolnoma novega sistema. Iz hvaležnosti in ljubezni, da so naši Prleki zavzeli velevažno postojanko sovražniku proč, kar so drugi računali skoraj za nemogoče, sta bili ti dve strojni puški pri 3. kornem poveljstvu razstavljene s popisom čina in napisom imena dotičnih vojakov, kateri so to strašno orožje z brezprimernim junaštvom zavzeli. Vse se je šudilo nadčloveškemu junaštvu pešpolka št. 87. Prišle so telefonične in brzozjavne čestitke k polku od visokih vojaških dostojanstvenikov. Kako je postal naš domači polk priljubljen, ni mogoče popisati. Celo naši najhujši narodni nasprotniki pišejo po svojih časnikih o junaštvu 87. pešpolka.

Velezanimivo je v strelnih jarkih pri nas Prlekih. Postavili so si taklo s sledečim dvojezičnim napisom: „Tukaj železni regiment, tujcem vstop prepovedan!“ In tako se zabavamo v teh krvavih dneh. Čudovita potrpežljivost naših fantov!

Ko sem po dobrouspelem izpadu govoril z ranjenim tovarišem A. K., kateremu je krogla predrila levo rama, se mi je smejal in rekel: „Akoravno imam strašne bolečine, moram se vendar smejati“, ako se spomnim na to, kako se je grdo „režal“ nek Rus, katerega sem tako po salamensko po „keblaci“ s puškinim kopitom zdelaval. In taki krvavi resnični vojaški dogodki so naša zabava. Vojska je pač vojska! Kadar so bili naši fantje v sovražnikovih okopih, so zapeli pesem:

Le naj ropoče in gromi, iz tisoč topov naj gromi, Naj krogle križem švigajo, Slovenci ne pobegetoj! Pozdravljena mi bodi v imenu vseh tukajšnjih Prlekov mila slovenska domovina in dragi domači! Spomnite se pa tudi naših padlih sobratov, katere krije tuja zemlja, v molitvi! Pozdravlja Vas še živeči Dragotin Novak.

Ure mojega življenja so bile štete ...

Pismo pionirja Vinkota Kokolj iz Sp. Grušov-ja pri Prihovi.

Dragi oče! Dosti je res preteklo časa, odkar vam nisem več poročal, ali dragi oče, tega mi še ne smete zameriti! Preden pismo nadaljujem, vas pristočno pozdravljam in želim, da bi vas to pismo v najboljšem zdravju našlo. Dragi oče! Ves čas šestih mesecev nisem od vas prejel nobenega pisma. Žalosten sem, da mi nič ne pišete. Znaniti ste mi poslali kakšno karto, ali jaz nisem nič prejel, morebiti ste imeli tudi dosti dela in skrbi, pa vam ni bilo za pisanje. Prosim, storite vse za svojega edinega sina! Ko sem bil v bolnišnici pri Zemunu, so prišli iz Češkega obiskat svoje sine, neki stric je došel po mrtvega stričnika, da ga odpelje v domovino. Jaz se moram v prvi vrsti zahvaliti ljubemu Bogu, da sem še živ ostal. Bil sem že v takšnih nadlogah in težavah, da so po mojih mislih bile že preštete ure mojega življenja. Do mesca decembra sem povsod dobro odnesel svoje kosti sovražnim krogam. Ko smo šli nazaj iz pro.... Srbije, pa so nas par mož dobili. — Jaz bi vam imena krajev pisal, pa ne smem, ker je blizu meje ali čez mejo, in na poštah pisma pregledujejo. Ali, hvala Bogu, v 18 dneh smo bili trije zopet došli na našo zemljo. Po mejah je hudo razsajala kolera in legar. Od Oršove priidem bolan na neki otok pri Zemunu, ki se imenuje „vojni otok“, kjer sem bil tri tedne v bolnišnici, kamor še, hvala Bogu, ni došla kolera. Tam nas je bilo Kako se nam je godilo, ni mogoče povedati. Kruh smo radi jedli, celo od tistih vojakov, ki so umrli in so ga jim stariši poslali. Umrlo je vsaki dan do mož, ali hvala Bogu, da mi je še življenje podaljšal, da sem zopet zdrav došel k bataljonu, kjer sem zopet za ordonanca.

Vreme je slabo, slabo. Na vaje idemo vsaki dan dvakrat, kakor v mirnem času. Drago je tukaj za živeti. Prosim zdaj prav lepo, da se me usmilite in mi pošljete pomoč v denarju. Znate, ljubi oče, tistih 18 krajev je na dan preide, da ne vem kam, na vsakih 10 dni moram dati 56 kr. za perilo (od vsakega komada srajce ali gat je 20 v). Sam ne morem prati, ker je mrzlo, pa moram plačati, drugače nam pa po noči uši kri pišejo. Skoro me je sram to povedati. Pa naj bo, ker jih imajo tudi častniki, samo da bodete vedeli za mojo dobroto. Prosim vas, da mi tudi pišete, kako se še kaj pri vas godi, kaj je s Kurnikom, ali še živi, kdo je moral zadnjič „einrukati“ iz grušovske občine in koliko pisem ste prejeli od mene. Usmilite se me! Iskreno vas pozdravlja vaš hvaležni sin Vinko!

Kako umira slovenski vojak.

Vojni kurat g. Fr. Zagoršak piše svojemu prijatelju dne 22. februarja:

Pišem ti štiridesetokrat, včasih več, včasih pa manj, kakor mi je pripuščal čas. Ali si ti vse dosedaj dobil?

Vsak dan prihajajo novi bolniki, novi ranjenci, drugi odhajajo, ti ozdravijo, drugi umirajo. Najbolje bi bilo, kot bi imel pet rok in enako veliko nog, ker pri vsej, še toliki skrbi, mi tuintam vendar eden ali drugi uide nepreviden v večnost. Drugi pa s loho o sprevidenju nočejo ničesar slišati, ali pa pravijo, da je še čas, dasi že stojijo z eno nogo v večnosti. Naj-

večje pozornosti in pazljivosti pa je treba pri nalezljivih boleznih, ki so pogoste in nevarne. Legarje sedaj prav pogosten ter jih tudi mnogo umrje. Malo slika, da si moreš vsaj za silo predstavljati, kakšno je naše delo. Soba, približno tako velika, kakor večja obednica, kjer leži 19 vojakov, bolnih na želodnem tifusu. Nekateri so silno slabi, dva sta ravnokar umrla. Bil sem pri njima ter jima še podelil papežev blagoslov. Odejo čez glavo, ker je umrl. Končano. A treba je tolažiti druge, jih sprevideti ter spraviti z Bogom. A kako? Ne morejo več govoriti. Pokažem mu križec ter dam znamenje, da naj moli. Ganljivo! Solza za solzo mu privre v oči. Revez joki! Sluti namreč, da se kmalu preseli v večnost in da bo treba dati račun pred strogim Sodnikom. Mirno mu dam odvezo. Ustnice šepetajo: usmiljenje, usmiljenje! Marija, Marija! Se mu podelim sv. poslednjo olje ter papežev blagoslov ter hitim dalje, ker tudi druge je še treba potolažiti. Vse to traja le nekaj trenutkov, ker ni časa. Bolnikov je mnogo in treba je pomagati tudi zdravnikom pri obvezovanju in drugem delu. Čez male pol ure pridem nazaj pogledat, in res, revež je izdihnil ter se preselil v boljšo večnost. Bog mu bodi milostljiv!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 3. marca.

Bukovina je popolnoma očiščena sovražnikov. Državni in deželni uradi se vračajo ter upeljavajo avstrijsko upravo. Dežela je hudo udarjena. Rusi so vzeli vse seboj, kar se je dalo odpeljati in odnesti. Na mars katero streho so Rusi postavili tudi rudečega petelina.

Boji za mesto Stanislav so se razvili v veliko bitko, ki razsaja sedaj na celi črti južno od reke Dnjestr. Rusi imajo za hrbtom veliko število galiških železnic, na katerih lahko hitro prevažajo vojaške čete. To ugodnost, ki jo jim nudijo železnice za hrbtom, so sedaj seveda takoj izrabili in zato nimamo več premoči, ampak na nekaterih točkah so celo Rusi močnejši. Vendar se naši hlabro držijo, odbijajo vse ruske napade in se ne umaknejo niti za ped. Zelo težavno je za nas posebno dovažanje živil. Rusi so tudi v tem oziru na boljšem, ker imajo železnice za hrbtom. Pravijo, da še bo bitka južno od Dnjestra nekaj časa trajala.

Boji v Karpatih se za nas ugodno razvijajo. Najhušji so spopadi še vedno pri Dukli. Tam stojijo tudi naši slovenski polki. Njih junaštvo hvalijo celo nemški listi. N. pr. ima „Marburg. Zeitung“ z dne 2. marca slavospev na slovenski domobranski polk št. 26. V ozemlju Dukle polagoma rijemo naprej. Rusi imajo nenavadno velike izgube.

Na južnem Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji se vršijo artilerijski boji, s katerimi si vežeta nasprotnika čete, da jih ni mogoče pošiljati drugam na pomoč. Infanterija je obojestransko varno zakopana.

Pred Varšavo nič novega. Severozahodno od Varšave (severno od Visle) hudi boji. Nemci so najprej zavzeli rusko mesto Prasnys, a se morali zopet umakniti. Proti Izhodni Prusiji so poslali Rusi sveže čete, ki imajo gotovo samo namen, ovrniti prodiranje nemških čet v rusko ozemlje.

Bitka za Stanislav.

Rusi pošiljajo na bojišče južno od reke Dnjestr velika ojačenja, da bi ustavili prodiranje avstrijske armade proti Stanislavu. Zadnje dni so se vršili zopet srditi boji. Rusi so opetovano napadli naše postojanke pred Stanislavom, severno od Nadvorne in Kolomeje, a so bili odbiti. Velike važnosti je, da naše čete, ki so glede števila v manjšini napram Rusom, vzdržujejo svoje postojanke. Ruski napadi se izvršujejo z veliko srditostjo, a naši so se tako dobro zakopali v svojih novih postojankah, da je ves sovražni napor, vreči naše čete nazaj na Karpate, bil dosedaj brezuspešen. Posebno izborno se drži avstrijska artilerija. Iz dopisanih nam pisem naših slovenskih topničarjev posnamemo, da so tudi slovenski korenjaki svoj del doprinesli, da se bitka pri Stanislavu za Avstrijce ugodno razvija.

Rusi v Karpatih zavlekli odločitev.

Pričakovana odločitev na karpatskem bojišču še ni padla, ker so Rusi z dopošiljanjem velikih novih čet tudi na karpatsko bojno črto, odločilno bitko zavlekli. Rusko uradno poročilo pravi, da se vrši bitka med Avstrijci in Rusi tudi pri mestu Munkač na ogrskih tleh, kar pa ni res. Na celi karpatski črti, razun ob Dukli, so prodrli Avstrijci že čez Karpate na ga-

liško ozemlje. Ob prelazu Vyskov, kjer vodi cesta iz Munkača v Galicijo, se vrši srdita borba na obeh straneh ceste, a nekaj kilometrov na gališki strani karpatskih grebenov. Na zahodni strani Dukle so Avstrijci dne 23. februarja zavzeli več važnih dobroutrjenih ruskih postojank ter ujeli 19 častnikov in 2000 mož. Uplenili so tudi mnogo vojnega gradiva. Ta uspeh je močen sunek v ruski bok ob Dukli.

Bojišče ob Dukli.

Položaj na bojišču ob Dukli je nespremenjen. Naše čete so zasedle trdne postojanke, ki onemogočijo vsak sovražni poskus, predreti našo bojno črto. Čeravno se vršijo boji ob Dukli z vso srditostjo, vendar se velika karpatska bitka ne bo odločila na tem ozemlju, ampak na obeh krilih, t. j. pri Stanislavu in na zahodno-severni strani Dukle. V prelazih ob Dukli se naše čete izključno le branijo proti nasprotnim napadom. Naše poveljstvo je izbralo ta način vojevanja, ker so prednosti tega vojevanja na ozemlju pri Dukli zelo velike. Armada, ki napada, ima vedno najtežje izgube. Rusi, ki so v prvi polovici sedanje vojske le malokedaj sli z bajoneti naskoki nad Avstrijce, so sedaj prisiljeni, da vsak dan ponavljajo naskoke. Njih napadi pa se vedno pod krvavimi izgubami ponesrečijo. Izmed avstrijskega orožja povzročajo havbice (topovi) Rusom velikanske izgube.

Naši topovi v Karpatih.

Madžarski list „Az Ujsag“ poroča o razgovoru z nekim avstrijskim brigadirjem, ki se je izrazil o avstro-ogrski in ruski artileriji tako-le: „Zdelo se je za b. p. da bodo Rusi v Karpatih nadvladali ne glede na to, koliko baterij bi mi postavili v boj. Začetkom bojev v Karpatih so namreč stali Rusi v izbornih postojankah ter so s svojimi 12 centimeterskimi havbicami streljali 8 km daleč. Kmalu pa se je pokazalo, da ruska artilerija kljub svojim izbornim postojankam ne more nadvladati naših baterij, da, k večjemu more ruski ogenj ščititi lastno infanterijo pred nami. To se da lahko razložiti: Tako dolgo namreč nismo posegli v boje, dokler nismo izenačili prednosti in dospeli v postojanke, v katerih smo se mogli razviti. (To je bilo namreč glavno vprašanje vseh bojev v Karpatih. Slo je za to, da spravimo topove na gore in da pripravimo tam tudi prostore, kjer bi mogli postaviti topove. Ljudje in konji tega niso mogli, zato so morali to opraviti voli. Topove smo položili na vozove, v sredi razpolovljene. Šest, osem, večasih deset volov je komaj speljalo en top. Od spodaj se je dostikrat videlo, kakor da se pomikajo ti vozovi po navpični steni navzgor. V ledi in gozdovih je bilo treba napraviti pota. Najbolj so se Rusi bali, da se nam bo posrečilo, postaviti topove. To so skušali za vsako ceno preprečiti. Neprestano in silno so obstreljevali ceste, jih skušali uničiti in razbiti, da bi onemogočili transport. Da ne bomo pošiljali svojih topov za infanterijo na cestah marveč čez gore, na to niso mislili. To se jim je zdelo popolnoma nemogoče. Rusi, ki vsled ponovnih vpadov žal ravno tako dobro poznajo ozemlje, kakor mi sami, niso mogli verjeti, da bi zmogli kaj takega. Sami so to poskušali, ni se jim posrečilo. Našli smo sledove, dokaze teh poskusov. Neresnično je tudi, da bi bili Rusi v bojih v Karpatih bolj štedili z municijo. Nasprotno so njih topovi grmeli dan in noč. Odkritosrčno moram izjaviti, da se ruska kavalerija ni izpremenila, nikakor pa ne njej v slabo. Zelo ozlovoljiti mora, če slišimo nasprotna poročila, ki kažejo nepoučnost in zmanjšujejo s tem samo zaslugo naših izbornih vojakov, ki stoje v tem orjaškem boju enakovrednemu nasprotniku nasproti. Ruska artilerija je tudi danes dobra in daje težkega dela, če jo naj prepodimo iz njenih postojank. Vendar se to posreča in se je že posrečilo.“

Izpad iz Przemysla.

Ruski, predvsem petrogradski listi, slave junaštvo branilcev Przemysla. Poročajo, da zadnje dni avstro-ogrške čete ponovno izpadajo in da ruske čete najluteje napadajo.

Rusko-Poljsko pod avstrijsko upravo.

V rusko-poljskih okrajih Pietrkow, Laski, Noworadomsk in Censtochow je upeljana avstrijska uprava. Prebivalstvu so zagotovljene vse pravice, ki jih je imelo dosedaj. Prepovedano je le, izvažati žito, krompir, seno, stello, oves, usnje, nafto, živino in živila s ploho. To je znamenje, da na Rusko-Poljskem trdo stojimo ter da so naše postojanke ob Nidi nepremagljive.

Nad Varšavo.

Rusko umikanje vsled poraza pri Mazovskih jezerih še traja naprej. V prostoru med Izhodno Prusijo in Varšavo pa so Rusi nakopičili velike množice vojaštva. Prepričati hočejo, da bi se nemška vojaška moč, ki je zmagovala v Izhodni Prusiji ob Mazovskih jezerih, z vso silo ne obrnila proti jugu ter tudi od severa sem napadla Varšavo. Pri Prasnysu so ruski oklopni avtomobili napadli Nemce od vseh strani in jim zadali strašne izgube. Nemci so se umaknili iz mesta proti severu in zahodu.

Boj za Carigrad.

Rusija je že od nekaj gledala s poželjivimi očmi na turško prestolico Carigrad in dardaneško morisko ožino, že od nekaj si je prizadevala na vse kriplje, da bi spravila Carigrad in Dardanele, ki ovirajo prosti izhod ruskih vojnih in trgovskih ladij v sredozemsko morje, pod svojo oblast. Toda vsa dosedajna njena prizadevanja so bila brezuspešna. Carigrad in Dardanele so čuvali kot dragocen biser največji tekmeči Rusije — Angleži, ki bi istotako radi gospos dovali nad Carigradom in Dardanelami. Toda v sedanji svetovni vojski se je izpremenil ves položaj. Kakor znano, primanjkuje Rusiji zlasti topov, katerih bi mogla dobiti v zadostnem številu edino le iz Francije, Anglije in Amerike skozi Dardanele v Črno morje. Toda to je izključeno, dokler ima Turčija v Dardanelah kaj govoriti. Da uresniči Rusija svoje stare želje po Carigradu in Dardanelah, je smatrala sedanji vojni položaj za ugoden ter pritiskala z vso silo na Anglijo, naj se ta odpove svojim željam po Carigradu ter prepusti Carigrad in Dardanele Rusiji. Z dolgim obrazom je morala Anglija vgrizniti v to kisel jabolko, ker je Rusija dala razumeti, da bi sicer ustavila vse svoje prodiranje v Nemčijo. Nadalje je zahtevala Rusija od Anglije, da mora njeno vojno brodogradnjo, združeno s francoskim, takoj začeti obstreljevati Dardanele, prodreti pred Carigrad in prisiliti Turčijo, da opusti sovražnost proti Rusiji. Rusija bi bila vsled tega močno razbremenjena in bi mogla svoje čete poslati iz Kavkaza proti Nemčiji.

Anglija se je udala. Združeno angleško-francosko sredozemsko vojno brodogradnjo je napravilo prvi resni napad na Dardanele dne 25. februarja. Obstreljevanje se ponavlja z malimi presledki dan za dnevom. Naloga angleško-francoskega brodogradnjo je, uničiti vse trdnjave ob Dardanelah in priti do Carigrada in še naprej v Črno morje, kjer sedanje turško brodogradnjo nadkriljuje rusko. Uvaževati je, da so Dardanele na obeh straneh močno utrjene, dolge 71 kilometrov in ponekod le 600 metrov široke. Mogočno angleško-francosko vojno brodogradnjo, govori se, da 60 vojnih ladij, obstreljuje utrdbe Kumkale, Orhanil, Sedil in Ertogrul, ki stražijo vhod v Dardanele. Glede uspehov obstreljevanja si poročila zelo nasprotujejo. Turška uradna poročila pravijo, da so angleško-francoske vojne ladje dosedaj le neznatno poškodovale omenjene utrdbe, pač pa je bilo zelo težko poškodovanih več angleško-francoskih vojnih ladij. Temu nasprotno pa pravijo angleška uradna poročila, da so morale vsled obstreljevanja dne 25. februarja utihniti 4 dardaneleske utrdbe, nakar so udrle angleške vojne ladje 4 kilometre daleč notri v Dardanele in odstranile vse mine. Dne 26. februarja so že obstreljevale dardanelesko utrdbo Dardanus. Izkrecale so nato čete pri utrdbah Kumkale in Sedil in so popolnoma porušile imenovane utrdbe.

Ali bo obstreljevanje Dardanel končno uspešno, o tem se še sedaj ne more izreči nobena sodba, vsekakor pa spada dejstvo, da napada Dardanele kar 60 vojnih ladij, med svetovno največje dogodke. Rumunija, Bolgarija in Grčija pa nič kaj rade ne čujejo, da bi naj nad Carigradom in morskim prehodom iz Črnega morja v Sredozemsko morje zanaprej gospodoval Rus. Najraje bi vsaka imela Carigrad, če že to ni mogoče, naj bi ostal tamkaj Turek.

Domača in zunanja politika.

Italija in Rumunija.

Naše razmerje z Italijo in Rumunijo je kakor dosedaj povoljno. Nič se ni zgodilo, iz česar bi mogli soditi, da se je položaj poslabšal. V Rumuniji je celo javno mnenje radi ruskih neuspehov v Bukovini in Karpatih ter radi ruske zahteve po Carigradu in Dardanelah nam nekoliko prijaznejše. V Italiji so začeli dijaki šuntati za vojsko. Vlada zapira vsled tega vi-soke šole. Za nevojaško prebivalstvo primanjkuje v Italiji žita in premoga. V državnem zboru se je sprejelo več postav, ki urejujejo razmere v vojski.

Podmorski boji med Anglijo in Nemčijo.

Vsled nemških min in podmorskih čolnov 130 angleških parnikov ne more odpluti iz pristanišč, ker mornarji branijo voziti. Dosedaj je od 18. februarja potopljenih nad 15 angleških ladij. Nekatera poročila naštevajo celo 26 potopljenih ladij. Na dveh ladijah je bilo tudi po par tisoč angleških vojakov, katere so hoteli prepeljati na francosko bojišče. Našli so smrt v morju, predno so prišli na bojišče. Severna Amerika se trudi, da bi ublažila pomorski boj med obema državama.

Japonska in Kitajska.

Japonska ni naznanila vseh zahtev, katere je stavila Kitajski, svojim zaveznicam Rusiji, Franciji in Angliji. Od 21 zahtev jih je 10 zamolčala. Sedaj so tudi zaveznice na Japonsko hude. Japonci so zasedli kitajski mesti Matčang in Fušon, severno od Port

Arturja, baje radi varnosti japonskih trgovskih naselbin. Razburjenje proti Japoncem na Kitajskem narašča. Združene države Severne Amerike imajo v zaščito Kitajske pripravljeno dvojno bročevje.

Razne novice.

Našim vojakom

naročajo „Slovenskega Gospodarja“! V vseh pismih, ki jih dobivamo z bojišča, izražajo vročo željo po slovenskem čitju! Vsak teden bo jim „Slovenski Gospodar“ prinesel ljube pozdrave in novice od doma. Naročite vsaj za tri mesece! Za tri mesece stane „Slovenski Gospodar“ 1 krono.

*** Cenjeni naročniki, pozor!** Tistim naročnikom, ki so si naročili list samo za četrta leta in katerim je potekla naročnina dne 1. marca, smo list kratkoma ustavili. Kakor hitro bodo plačali list naprej, jim ga zopet pošljemo. Vse stare naročnike, ki še lista za leto 1914 niso plačali, prosimo, da to storijo še vsaj do Velike noči. Pri eni prihodnjih številki bomo z rdečim križcem na ovitku zaznamovali vse tiste, ki nam še dolgujejo list za 1. 1914. V sedanjih težavnih razmerah moremo list pošiljati samo proti gotovemu plačilu, ker moramo tudi mi papir, barvo in drugo vse drago plačati in sicer takoj, ako hočemo kaj dobiti! Brez denarja ne dobimo nič. Kdor si list naroči pismeno, pa ne pošlje nič denarja, dobi samo eno številko, kateri se priloži položnica. A nadaljne številke dobi še le, ko pošlje naročnino.

*** Kdo ne dobi lista?** Naši naročniki se velikokrat pritožujejo, da lista ne dobijo nič, ali pa neredno. Temu nismo mi krivi. Mi pošljemo list za vse naročnike naenkrat in ob istem času, to je v četrtek popoldne, na pošto. Pošte pa v sedanjih razmerah mnogokrat list napako razpošiljajo. Prejšnji uradniki namreč so morali k vojakom in zdaj morajo delo opravljati neizvežbani ljudje, katerim se pripeti marsikatera pomota. Tudi tukaj se torej pravi: potrpeti! Kdor lista ne dobi redno, naj ga reklamira. Reklamacije so poštne proste, pa biti morajo odprte. Na reklamaciji se naj tudi napiše, koliko, kdaj in na kateri naslov se je poslala naročnina.

*** C. g. Peter Štefan,** c. in kr. duh. profesor na kadetnici v Mariboru, je zbolel. Nadomestoval ga bo profesor dr. Mat. Slavič.

*** Duhovniške vesti.** C. g. Martin Kozar, kaplan v Smartnu pri Slovenjgradu, je prestavljen v Št. Ilj pod Turjakom.

*** Skof Hitmaier zbolel na pegastem legarju.** Linški škof dr. Rudolf Hitmaier je zbolel na pegastem legarju. Kot goreč dušni pastir si je nakopal bolezen pri obisku na pegastem legarju obolelih ruskih in srbskih ujetnikov v mestu Mauthausen. Ljudomili škof, ki je, kakor smo poročali, večkrat obiskal razne bolnišnice ranjenih in bolanih vojakov in jim še celo stregel, je obiskal iz ljubezni do bližnjega tudi bolnišnico za pegastim legarjem zbolelih ruskih in srbskih ujetnikov, da prinese bolnikom versko tolažbo. Pri tem plemenitem delu si je nakopal kal bolezn. Po sodbi zdravnikov je upati, da bodo obče priljubljenega cerkvenega kneza ohranili pri življenju.

*** Stoletni duhovnik.** V budimpeštanskem samostanu oo. piaristov živi stoletni duhovnik Ivan Matušik, ki je torej najstarejši duhovnik na Ogrskem. Starček-duhovnik se ima svez spomin in rad pripoveduje dogodke iz prvih časov svoje mladosti.

*** Bogoslovja v Mariboru** niso oblastveno zavorili, kakor je čitati v nekaterih listih. Trebušni tifus se je pojavil samo med vojaki, ki so bili sonastanjeni v bogoslovju, ne pa med bogoslovci. Obolele vojake so odpeljali v bolnišnico, sobe razkužili, a med bogoslovci sploh ni bilo tifusa. V bogoslovju se ne pretrgoma poučuje.

*** Zadružna Zveza** ima svoj občni zbor dne 10. marca v Ljubljani.

*** Pristopajte k Leonovi družbi!** Izšel je 2. zvezek „Časa“, znanstvenega glasila Leonove družbe, z zelo zanimivo vsebino. „Čas“ izhaja dvomesečno. Letos izda družba za svoje člane razven glasila še tri knjige in sicer: Izbrani spisi o. Škrabca; „Slovenski župani v preteklosti, od dr. Grudna in roman Malenkosti od Colome. Danes smo razpostali odličnim Slovincem na Spodnjem Stajerju vabila, da sprejmejo poverjenstvo za to velevažno prosvetno družbo. Dokazimo, da v teh resnih časih ne zanemarjamo tudi kulturnih nalog. Gospodje naj blagovoljno sprejmejo poverjenstvo.

*** Šolsko leto** se ne bo po celi Avstriji, kakor se je govorilo, končalo koncem maja, ampak kakor navadno. Vkljub temu se lahko pouk na onih šolah, kjer so otroci potrebni za kmečko delo, ustavi. Treba je le dovoljenja deželnega šolskega sveta. Ako pa kateri krajni šolski svet hoče zadevo hitro rešiti, naj se obrne prvočrta na poljedelsko ministrstvo, da bo kratkim potom dobilo dovoljenje pri naučnem ministrstvu.

*** Zaradi galice** se je dr. Korošec zopet obrnil na poljedelsko ministrstvo in dobil dne 2. marca od dvornega svetnika v poljedelskem ministrstvu Portela to-le brzojavno sporočilo: „One količine bakrenega vitriola, za koje so se organizacije na Štajerskem pogodile s tovarno v Ustju, bodo gotovo na prosti dani. Toda ta količina tukaj ni znana. Portele.“ Na naše poizvedbe smo zopet dognali, da vsled tega

dobi „Verband landwirtsch. Genossenschaften Steiermarks“ v Gradeu kakih 10 vagonov galice. Te dni pojde poslanec Pišek zaradi galice posredovat na Dunaj.

*** Obrazec za uloge!** Kakor pišemo na 1. strani, bi bilo zelo priporočljivo, ako županstva in zadruge zaradi uravnave, kako se naj uporablja žito in moka, takoj naredijo tri uloge in sicer na c. kr. znotranje ministrstvo, na c. kr. poljedelsko ministrstvo, ter na c. kr. namestništvo v Gradeu. Mi podamo obrazec za ulogo, katerega seveda županstva in zadruge lahko po svoji previdnosti ali z ozirom na posebne krajevne razmere primerno spremenijo, oziroma razširijo. Obrazec se glasi:

Slavno c. kr. notranje ministrstvo! (oziroma: Slavno c. kr. poljedelsko ministrstvo! oziroma: Slavno c. kr. namestništvo v Gradeu!)

Naše ljudstvo, ki je poslalo veliko hrabrih mož in mladencev na bojišče, se dobro zaveda velike državljanske naloge, ki jo ima prebivalstvo, katero je ostalo doma. Ta naloga je, da prideluje živež za vojaštvo, za mestno prebivalstvo in za se. Kakor naši vojaki na bojišču, tako zvesto hoče tudi naše kmečko ljudstvo izvršiti domačno patriotično nalogo, iz ljubezni do cesarja, do Avstrije in do ljudstva samega.

Toda važen pogoj, da ljudstvo lahko opravlja težka kmečka dela, je, da ima pri svojem delu dovolj živeža. In ta obstoji v nasprotju z mestnim prebivalstvom, ki se prehranja večinoma od mesa, pri kmečkem prebivalstvu skoro izključno iz žedi, ki se pripravljajo iz moka. Za to prosimo:

1. da se pri stalni uravnavi, kako smemo uporabljati moko in žito, določi za kmečko prebivalstvo vsaj 1 kg moka, katero smemo uporabljati na dan za eno osebo. Skušnja nas uči, da je ta količina pri kmetu na dan za osebo potrebna, ako hočemo vsako osebo v družini in med delavci oskrbeti s potrebnim kruhom in jedjo.

Neobhodno potrebno se nam tudi zdi, da živinorejo kolikor mogoče držimo vsaj na višini, na kateri se nahaja se. Ker je tudi v ta namen treba primerne klaje in ker je takozvano zadnje žito (večinoma) že uporabljeno, za to prosimo:

2. da se gotova količina žita in moka pusti prosta tudi a) za prašičenje; b) za teleta in mlade krave; c) za zrebata; d) za perutnino.

Kraj, datum, pečat, podpis.

*** Kmetovalcem Avstrije.** Poljedelski minister dr. Zenker je nanovo izdal na avstrijske kmetovalce oklic, v katerem jih spodbuja, naj dobro obdelajo svojo zemljo, naj ne ostane niti kosček zemlje neporabljen, naj nasajajo zgodnji krompir in zgodnjo zelenjavo, naj štedijo s semeni, naj sejajo tudi jaro ogrščico in jaro repico ter lan in konoplje. Bilo bi dobro, ako bi se ta oklic prečital tudi v naših izobraževalnih društvih in se o njem razpravljalo. Sploh bi se naj o gospodarskih zadevah v naših društvih sedaj pridno in pogosto razpravljalo.

*** Domače platno in domače olje.** Minister poljedelstva naglašava v svojem zadnjem razglasu na kmete, da naj sađe zopet rastline, iz katerih se pridobiva preja in olje. Vojska nam je torej pokazala, koliko je vredno, če pridelujemo, kar je mogoče, doma in smo tako neodvisni od zunanega trga. Kako drago je olje in mogoče še, da bi ga sploh ne dobili. Prej so ga pridelovali doma iz bučinega in solnčnicega semena, iz orehov in ogrščice, repice. Posebno bučino in solnčnice olje je zdravo in okusno jedilo. Lanena in konoplina preja nam je dajala tkanine, ki so se držale tudi po sto let, kar kupimo zdaj, pa nam služi komaj par let. Sicer pravijo nekateri, da bi bilo sila neumno tritati zdaj čas s pridelovanjem lanu in predenjem in tkanjem, ali zadnji dogodki nas pouče, da temu ni tako. Svetovna vojska nas uči, da je treba gospodariti tako, da bomo imeli vsega doma. Naj ne leži neobdelana ali zatrznjena nobena njiva ali leha, in dovolj bo kruha, kakor je dovolj dela.

*** Sadite zgodnji krompir!** Če je zgodnji krompir kot sočivje že odnekaj velikega pomena, zlasti v bližini večjih mest, je letos dolžnost vsakega posestnika še tako majhnega vrta, da si ga nasadi, kajti brezdvomno je, da bo v poletnem času veliko pomankanje tega važnega živila. Samoobsebi umevno se da zgodnji krompir pridelovati tudi na polju in je letos zlasti priporočljivo, da se sadišve zgodnjega krompirja tudi kmetje poprimejo v večji množini, ker bo imel gotovo zelo dobro ceno. Povsod, kjer je zemlja za krompir pripravna, dobro obdelana in lega nekoliko proti severnim mrzlim in vzhodnim vetrovom zavarošana, se da zgodnji krompir pridelovati z dobrim uspehom. Zemlja bodi dobro zagnana, kajti zgodnji krompir se mora hitreje razvijati kot pozni in mora imeti na razpolago večje množine redilnih snovi. Zato ne smemo pri zgodnjem krompirju štediti z gnojem. Važno je vprašanje, kakšne vrste je sadiš. Sort zgodnjega krompirja je veliko, ampak dobrih vrst je le malo. Najzgodnejši in najbolj razširjen je „šesttedenski“ krompir. Ker pa razmeroma malo rodi in daje v najboljšem slučaju le 5- do 6 kraten pridelek, ni za pridelovanje v velikem priporočljivo. „Cesarska krona“ je znana vrsta, ki dobro in precej stanovitno rodi. Rase močno in daje v ugodnih slučajih 15- do 20 kratni pridelek. Poleg tega se da dobro siliti in ni občutljiv proti spomladnim mrazom, „rana (zgodnja) roža“ je sicer že 40 let stara vrsta, ampak še vedno ena najboljših. Čeprav ni njen okus tako dober kot pri drugih sortah, je pa njena rodovitnost najbolj sigurna. Od raznih drugih najzgodnejših vrst je še omeniti: Čvčavski krompir, dalje krompirje: Triumph, Thuringia, Biser iz Erfurta itd. Tu imenovane sorte krompirja so nemškega izvora. Pa tudi na Češkem je pridelovanje krompirja zelo razširjeno in so tam priljubljene mnoge domače vrste, n. pr. Vanjkova specialiteta roglički (kifelčki), „non plus ultra“, Vanjkov ju-

jski (červenecov) krompir, dalje: mištr. krajan Prašek, Viktorky, Janovsky (Ivanovke od sv. Janeza Krstnika, ker takrat zore) itd. Za silenje priporočajo od tujih vrst zlasti: Biser iz Erfurta, Triumph in Cesarska krona. S saditvijo kaljenega krompirja ni dobro dolgo čakati. Najbolje je, da se prične že koncem meseca marca, kakor hitro se zemlja usuši od zimske vlage. V drugi polovici meseca julja se lahko ves krompir, če smo ga sadili kaljenega, izkopa.

*** Pivo dražje.** Družba alpskih pivovarnarjev nam naznanja, da se je pivo s 1. marcem podražilo za 4 vinarje pri litru, ker so se tvarine za pridelovanje izredno podražile. Ob enem se bo tudi množina izdelovanja piva omejila.

*** Papir in papirnati izdelki** se podraže, ker je poraba papirja za vojake čedalje večja. Uporablja se papir v vojski kot obveza za ranjence, kot nadomestilo bate pri ranah in za pokrivala, za zavijanje nog, prs in hrbta, za zalepljenje lesenih barak, podplate in drugo. Ker se je podražilo izdelovanje na vse strani, so sklenili nedavno tovarnarji, da podraže v najkrajšem času papirne izdelke ne povprečno po procentih, ampak po načinu in stroških izdelka.

*** Gorica zdravilišče za vojaške konje.** Pred tedni so pripeljali v Gorico 340 deloma bolanih, deloma ranjenih vojaških konj, ki so v nenavadno kratki dobi ozdravili tako popolnoma, da so zopet sposobni za vojaško službo. Sedaj so zopet pripeljali 300 bolanih in ranjenih konj v Gorico.

*** Zapirajte žganjarne!** Ministrstvo notranjih zadev je izdalo novo naredbo, ki določa, da se morajo žganjarne še poprej zapirati, kakor je bilo dosedaj določeno, ter da se v slučaju potrebe morajo zapreti tudi o vsakem času, kakor n. pr. opoldne. Nadalje se določa, da se mladoletnim in takim osebam, ki so udane žganjepitju, brezposelnim in pijancem, beračem in lenuhom, postopacem in pretepacem ne sme prodajati žganja. Določa se tudi, da se v slučaju potrebe ne prodaja žganja delavcem in vojaškim osebam. V krajih, kjer je več žganjarn, se lahko po potrebi upelje, da je eden dan odprta ta, drugi dan pa katera druga žganjarna. Ob dnevih, kadar se vršijo nabori ali kadar so poklicani pod orožje črnovojniki in rezervisti, lahko oblasti odredijo, da se zaprejo vse žganjarne za krajši ali daljši čas. V slučaju prestopka proti tej naredbi lahko zapre oblast dotično žganjarno za eden ali dva dni, ali pa tudi za delj časa. Dobro bi bilo, da bi naša „Sveta vojska“ izvrševanje te naredbe pospeševala in nadzorovala. Mi smo voljni objaviti vse, kar se bo v katerem glavarstvu v tem oziru dobrega ukrenilo.

*** Dragi „Slov. Gospodar“!** Bodi mi pozdravljen, moj najljubši slovenski list. Rad sem Te prebiral, posebno zadnji čas moje vojaške službe si se mi priljubil. Po preteku šestih tednov sem spet čital Tebe, „Slovenski Gospodar.“ Sedaj sva daleč narazen. Ti tam v mili moji Sloveniji, v mestu Mariboru, jaz tukaj v severni nemški Češki. Slovenski fantje črnovojniki od pešpolkov šte. 47, 87 in 97 smo tukaj vsi prav veseli, čeravno nas nadleguje huda zima, ko po noči in po dnevu ujetnike čuvamo. Bodi mi srčno pozdravljen, slovenski narod! Zmaga je in bode na naši strani. Živel naš presviti žagar. Živela Avstrija! Reichenberg, dne 27. februarja 1915. — Simon Krajncič.

*** Mrtvi se oglašajo.** Iz Podčetrtka nam pišejo: Janez Kliček, doma iz Sedlarjevega, ki je služil v Mariboru pri domobranskem pešpolku šte. 26, se je udeležil boja v Galiciji. Zadnje njegovo poročilo je bilo z dne 18. avgusta 1914. Njegovi tovariši, ki so se ranjeni iz boja vrnili, so poročali, da je padel, eden je celo rekel, da je preko mrtvega stopil. A dne 17. februarja so dobili njegovi domači pismo, v katerem piše, da so ga dne 26. avgusta zvečer Rusi ujeli in da je z njim vred v ujetništvu pet tovarišev iz Št. Petra pod Sv. gorami in eden iz Buč. Mesto, kjer se nahaja, se imenuje Čisto Polje. Pošilja prisrčne pozdrave!

*** Dvorni svetnik g. M. Bedjanič** v Mariboru je dobil od svojega nečaka Andraža Bedjaniča, ki se kot topničar bori na severnem bojišču, dne 20. febr. dopisnico s sledečo vsebino: Dragi stric! Do danes sem še hvala Bogu živ in zdrav. Zima je malo ponehala in sneg je precej skopnel, samo blata je od dne do dne več in vsaki dan idemo od zmage do zmage! Če bo šlo zmiraj tako naprej, smo za par tednov na meji. Pišite mi kaj! Prisrčno vas vse pozdravlja vaš Andraž.

*** Oče in sin odlikovana.** Decembra mesca smo poročali, da je bil radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom na severnem bojišču sin g. državnega in deželnega poslanca viteza Pogačnika, Branko vitez Pogačnik, odlikovan z vojaško zaslužno svetinjo z vojnim okrasom; sedaj se pa poroča, da je za hrabrost pred sovražnikom na južnem bojišču prejel drž. in dež. poslanec stotnik Josip vitez Pogačnik vojaško zaslužno svetinjo z vojnim okrasom (signum laudis).

*** Odlikovan Haložan.** Odlikovan je bil na južnem bojišču dne 7. svečana t. l. za več uspešnih in hrabrih del s srebrno kolaino II. razreda naš slovenski rojak od Sv. Barbare v Haložah g. Jožef Petrovič, orožniški stražmojster v Kotoru.

*** Odlikovani slovenski vojaki.** Zlato kolaino o za hrabrost so dobili radi junaškega zadržanja pred sovražnikom: Stabni narednik Jožef Strelac, narednik Ivan Hanžekovič in četovodja Martin Andrešek ter Alojzij Lisiak, vsi štirje od pešpolka št. 87. Srebrno kolaino II. razreda so dobili: korporal Leopold Lamprecht, frajtar Alojzij Salesina in

pešec Jakob Plevčak, tudi od 87. pešpolka. Odlikovanci so se borili na južnem bojišču.

Odlikovani vojniki slovenskih polkov. Srebrno kolajno prve vrste za hrabro obnašanje pred sovražnikom so dobili: praporščak Rudolf Potočnik, četovodja Jožef Golob, Jožef Grabner, Ivan Linhart, Ivan Ulbi, pešec Karl Rath, Ivan Reiterer od 47. pešpolka; praporščak Peter pl. Bolšving in Peter Schipfer, računski podčastnik Jožef Doberšek, titularni narednik Vinko Majcen, četovodja Anton Deubauer, Jožef Znidarič, Ivan Agrež, Ivan Vigec, korporal Anton Kržan, frajtar Jurij Otorepec, nadomestni rezervist Alojz Rajh od 87. pešpolka; titularni stražmojster Hugon Černicki in četovodja Leopold Filipič od 5. dragonskega polka. Srebrno kolajno druge vrste so dobili: računski podčastnik Valentin Vertič, frajtar Anton Majcen, pešec Roman Bende, Franc Masera od 47. pešpolka; poročnik Franc Rodošek, četovodja Anton Deubauer, korporal Stanko Šviki, Franc Tržan, Fr. Ulaga, orožar Ivan Arzeničnik, frajtarji Hinko Polivka, Karl Pucl, Franc Vinček, pešci Jožef Belej, Matija Fekonja, Anton Gajšek, Andrej Hrovat, Anton Jernejšek, Ivan Jurkošek, Filip Kobola, Miha Kos, Ivan Kotnik, Miha Kresnik, Ivan Ogrinc, Franc Sazbec, Avgust Vodopivec, Jožef Zebec, Ivan Žerovnik od 87. pešpolka; ognjčar Franc Vilčnik, četovodja Andrej Grabner, Leo Fontana, Franc Hernet, Ferdo Kren, Anton Mar in nadtopničar Franc Dobaj od poljskega havbčnega polka št. 3.

Hrabrost slovenskega vojaka. Z veliko zaslugno kolajno je bil odlikovan 1. sušca Slovenec Peter Sadravec, četovodja pri 7. topničarskem polku, doma iz Frankove pri Ormožu, kateri je sam ostal živ pri topu in 3/4 ure neprenehoma streljal na Ruse in tako tudi pripomogel, da so 1200 Rusov ujeli, čez 60 vozov trenja polnih živil in vozov uplenili in veliko število sovražnikov pobili. Slava slovenskim junakom!

V vojnih časih se rodé dečki. „Dziennik Cieszyński“ poroča, da je med novorojenci v dveh poljskih občinah v Sleziji pretežna večina dečkov. Od 1. januarja do 15. februarja 1915 se je rodilo v vasi Jaworzu 20 otrok. Izmed teh je bilo 18 dečkov. V Bistrzyci se je v tem času rodilo 15 dečkov in samo 1 deklica.

Prebiranje črnovojnikov od 37. do 42. in celo do 50. leta. Danes 4. marca bo objavljen odlok, ki poziva k prebiranju črnovojnikov od 37. do 42. leta. V poštev pridejo črnovojniki, rojeni od leta 1873. do vstetega 1877. leta, ki niso bili potrjeni ali pa so bili do 31. julija 1914 vsled superarbitracije odpuščeni iz skupne vojske, mornarice, deželne brambe ali orožništva; nadalje tisti, ki so šele pozneje pridobili avstrijsko, ogrsko ali bosansko-hercegovinsko državljanstvo in še niso bili pri naboru. Označeni se bodo morali od časa razglasitve odloka pa do dne 20. marca zglašiti pri občinskem uradu svojega bivališča. Seboj morajo prinesiti potrebne listine, n. pr. krstni list, domovinski list, delavsko ali službeno knjižico. Prebiranje se bo vršilo od 6. aprila do 6. maja. Istočasno bodo baje — uradno še ni razglašeno — vpoklicani pod orožje tudi bivši vojaki in sicer od 42. do 50. leta.

Nemški cesar Viljem — Hadži Mohamed Haljūm. Angleški listi so pred kratkim poročali, da smatrajo mohamedanci nemškega cesarja za Mohamedovega naslednika. Pripovedujejo o njem, da namerava v bližnjem času romati v Mekko, ki je svetišče mohamedancev, in še več drugega. Zanimivo je, kako nastajajo te pripovedke. V mošejah (turške molitnice) v Palestini se sedaj opravljajo molitve za zmago turškega orožja in za zmago orožja turških zavezničkov. V teh molitvah se imenuje nemški cesar Hadži Mohamed Haljūm. Haljūm je poarabljeno ime za Viljem. Mohamed je pa častno ime, ki se mu ga prideva, približno kakor: „Mohamedu enak.“ Hadži (to je romar v Mekko) sicer ni nemški cesar Viljem v pravem pomenu, vendar mu pridevajo ta priimek, ker je obiskal mesti Jeruzalem in Damask, ki sta tudi za mohamedance sveta kraja. Ta dejstva so bila povod, da je prineslo angleško časopisje zgoraj imenovano pripovedko.

Izgube naših nasprotnikov. Kakor čitamo v „Kärntner Zeitung“, je izdal mednarodni urad „Rudečega križa“ v Ženevi ta-le izkaz izgub, ki so jih imele države trojnega sporazuma: 1. Srbija od 1. avgusta 1914 do 10. januarja 1915: bolnih in ranjenih 125.000, trajno nesposobnih 19.500, vjetih 46.000, mrtvih 87.000, torej skupaj 278.500 izgub. — 2. Črna gora od 1. avgusta 1914 do 10. januarja 1915: bolnih in ranjenih 38.000, trajno nesposobnih 12.500, vjetih 18.500, mrtvih 22.000, skupaj 91.000 izgub. — 3. Japonska od 1. avgusta 1914 do 2. novembra 1914: ranjenih in bolnih 36.000, trajno nesposobnih 5500, mrtvih 11.500, skupaj 53.500 izgub. — 4. Rusija od 1. avgusta 1914 do 10. januarja 1915: bolnih in ranjenih 1.490.000, trajno nesposobnih 421.500, vjetih 769.000, mrtvih 464.000, skupaj 2.115.500 izgub. — 5. Belgija od 1. avgusta 1914 do 31. decembra 1914: bolnih in ranjenih 62.000, trajno nesposobnih 27.500, vjetih 49.500, mrtvih 72.000, torej 212.000 izgub. — Francija od 1. avgusta do 31. decembra 1914: bolnih in ranjenih 718.000, trajno nesposobnih 439.000, vjetih 494.500 mrtvih 464.000, skupaj 2.115.500 izgub. — 7. Anglija od 1. avgusta do 31. decembra 1914: bolnih in ranjenih 185.000, trajno nesposobnih 49.500, vjetih 82.500,

mrtvih 116.500, skupaj 433.500 izgub. — Ako se iz teh števk izračunajo povprečno izgube do današnjega dne, potem je Srbija v celem izgubila 340.000 mož, Črna gora 111.200 mož, Rusija 4 milijone 184.300 mož, Belgija 292.000 mož, Francija 2.909.000 mož in Anglija 600.000 mož, skupaj torej 8 milijonov 436.000 mož. Odgovornost za točnost podatkov pripada prej imenovanemu listu.

Oče pokopal svojega lastnega sina. Na francoskem bojišču je dne 9. avgusta 1914 v bojih med Mühlhausenom in Napoleonskimi otoki padel vojak Ksaver E. od 169. nemškega infanterijskega polka. Padli vojak je bil rojen v mestu Riedisheim in je pred vojsko stanoval v Mühlhausnu. Pogrebem-vojakom ni bilo znano, kje stanujejo sorodniki padlega vojaka, radi tega jih niso mogli obvestiti o njegovi junaki smrti. Sorodniki so bili zelo razburjeni, ko so bila vsa povpraševanja za vojakom brezuspešna. Po dolgem povpraševanju se je dognalo, da je Ksaver E. padel dne 9. avgusta pri mestecu Modenheim in je bil pokopan v tamošnji velik skupen grob. Pozneje se je tudi dokazalo, da je oče padlega vojaka sam pomagal kopati dotični grob in je bil tudi navzoč, ko se je njegovega sina zagrebalo.

Gališki begunci. Od mnogo strani se nam javlja želja, da bi se okrajne politične oblasti močnejše zavzele za to, da ne dobimo več na Slovenski Štajer galskih beguncev, ker jih itak imamo že zelo veliko. Udcar je nastopil zapora moke in žita, so nastale tudi s prehrano težave. Kakor razvidno iz listov, se tudi nemško štajersko prebivalstvo brani beguncev, čeprav jih ima samo po barakah, mi pa po naših hišah.

Premične barake. Županstva morajo tekom 14 dni naznaniti okrajnim glavarstvom, kako stališče zavzemajo napram premičnim barakam, ki bi se naj zgradile, da se zabrani razširjenje kužnih bolezni. Posebej imajo navesti, ali naj bi takšna baraka služila celemu zdravstvenemu okraju ali več župnijam skupaj.

Pegasti legar. Zdravniški oddelek notranjega ministrstva naznanja, da je v času od 21. do 27. februarja v Avstriji obolelo na pegastem legarjih 432 oseb, od teh so 4 v Gradcu, 111 v ujetniškem taboru v Thalerhofu, 21 v Vagni pri Lipnici, 25 v Smihelu na Gornjem Štajerskem, 1 v Oberwölzu, 5 na Vurbergu pri Ptuj, 2 v Celovcu in 17 v Volšpergu na Koroškem. Najbolj se varujemo te nevarne bolezni, ako vestno skrbimo za snago in uničujemo mrčesi.

Črne koze. Zadnji čas se poleg pegastega legarja močno širijo tudi črne koze. Od 21. do 27. februarja je v Avstriji se na novo pojavilo 156 slučajev obolelih na črnih kozah. Od teh je na Dunaju 85 in na Štajerskem 8. — Po mestih se je mnogokje odredilo zoper širjenje koz cepljenje odraslih ljudi, posebej o moških. Pri vojaki se mora vsak vojak dati cepiti zoper koze.

Goska za 50 K. Na trgu v Plznu je prodala v soboto neka kmetica gosko, ki je tehtala 13.10 kg. Dobila je zanjo 50 K.

Velik požar. V torek, dne 3. marca opoldne, je v vasi Spodnje Črnišine ob Muri blizu Spielfelda izbruhnil velik požar, ki je uničil 8 poslopij, več glav živine in tudi dokajšnje zaloge žita in moke. Požarne brambe niso mogle na lice mesta, ker so bili ta dan vsi konji iz okolice pri konjskem naboru v Lipnici. Še le pozno v noč se je posrečilo ogenj ugasniti. Škoda je zelo velika.

Za rudarje. V Avstriji se je za rudarje osnovala državna nezgodna zavarovalnica, ki ima namen dajati ponesrečenim rudarjem podpore. V predsedništvo in razsodišče te zavarovalnice volijo delavci-rudarji in delodajalci iz svoje srede gotovo število članov. Volilni član bo petek, dne 16. aprila 1915, volišče pa v pisarni na Dunaju, XX., Webergasse št. 4, kamor se bodo pošiljale glasovnice. Naši kraji spadajo pod rudniško glavarstvo Celovec. Podrobna določila glede te volitve bo prinesla prihodnja številka „Straže.“ Rudarji pa bodo tudi dobili še o pravem času potrebna navodila od J. S. Z.

Čebelarstva podružnica za gornjeradgonski okraj ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 7. marca, popoldne po večernicah, pri Sv. Juriju ob Ščavnici z naslednjim vspešnim: pozdrav, letno poročilo, vpisovanje udov, volitev odbora, predlogi in nasveti. Po zborovanju, ako bo povoljna udeležba, bo predavanje potovalnega učitelja g. Ivana Surančiča, K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Tržne cene v Gradcu. Debeli voli 124 do 144 K, srednje debeli 116 do 122 K, suhi 110 do 114 kron; debele krave 100 do 116 K, srednje debele 82 do 98 K, suhe 60 do 80 K; biki 110 do 130 K, mlada živina 100 do 122 K; teleta 188 do 200 K, izjemoma 210 do 220 K; mlade svinje 230 do 240 K, debele svinje 250 do 280 K, srednje debele 238 do 240 K, mesne svinje 230 do 236 K; ovce 120 do 130 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teleh, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 10 K, kisle 8.50 do 10 K, slama 8 do 9 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, kornuza 25.50, proso 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proseno pšeno 60 do 80 K, pšenični zдроб 80 K, koruzni zдроб 56 do 60 K, ajdova moka 90 do 108 K, koruzna moka 48 do 58 K, ržena moka 56 K, pšenična moka štev. 0 76 do 86 K, štev. 4 68 do 76 K, štev. 6 (črna) 56 do 60 K (100 kg). Jajce komad 10 do 14 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 30 v 1 liter.

Mariborsko uradniško gospodarsko društvo, ki mu je načeloval finančni svetnik dr. Resner, je napovedalo konkurz. Gospodarstvo v tem gospodarskem društvu je bilo skrajno neredno. Društvenega poslovanja in pooblaščenca, vpokojenega davčnega o-skrbnika Bölschagga, so zaprli. Stvar je vzdignila veliko prahu v Mariboru. V „Marburger Zeitung“ čitamo: „Danes poznamo krivdo samo ene osebe; izkazalo pa se bo, ali in v koliko je skrivna tudi druga oseba.“

Mariborska okrajna bolniška blagajna — razpuščena. V ponedeljek, dne 1. marca, je bilo načelstvo in nadzorstvo mariborske okrajne bolniške blagajne uradno razpuščeno. Za voditelja bolniške blagajne je imenovan nadzornik graške delavske nezgodne zavarovalnice Huber. Kot vzrok razpusta se navaja: neotrebni nakup hiše in napačno knjigovodstvo. Načelnik je bil gostilničar in občinski svetovalec Matzhold.

Maribor. Umrla je dne 1. marca mesarjeva žena Terezija Černe, rojena Wolfgang, stara 62 let. — Ta dan je umrl tudi pozlatar v Gosposki ulici Jožef Dohnalik. Rajni je bil rodom Čeh. — Dne 22. p. m. je umrl Matija Lichtenwallner, oče učiteljev Matija in Franca Lichtenwallner. Bil je star 85 let.

Maribor. Na živalski sejmi preteklo sredo, dne 25. februarja, se je prignalo 4 glave drobnice, 4 biki, 290 krav in 177 volov. Cene so bile za 100 kilogramov žive teže: debeli klavni voli 110 do 120 K, srednje debeli 94 do 104 K, suhi 84 do 94 K, voli za jitanje 98 do 108 K, debele klavne krave 88 do 89 K, srednje debele 82 do 92 K, suhe 74 do 82 K, biki 94 do 106 K, dojne krave 92 do 100 K, breje krave 90 do 100 K, mlada živina, 104 do 114 K. Teleta 1.20 K do 1.60 K (za 1 kg žive teže). Prihodnji živalski sejem se bo vršil dne 10. marca.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Anton Koletnik, 22 let star, doma iz Dragučev, je bil ranjen na severnem bojišču dne 13. decembra in končno podlegel ranam v neki bolnišnici na Ogrskem. Koletnik je bil mladenič in ud Marijine družbe. Predno je šel k vojakom, je pel pesmico: „Starši, nehajte žalovati, Marija tudi morala je dati, Svojega edinega sina gor k Očetu nebeškemu.“

St. Ilj v Slov. goricah. Vrli naš pristaš Alojz Lopič, stričnik rajnega cmureškega k. župnika se nahaja v obkoljenem Przemyslu in je dodeljen trdnjaskim topničarjem. Svoji sestri piše, da je zdrav in se mu dokaj dobro godi. — Fürthova tovarna za debeli papir v Ceršaku je letošnjo zimo ustavila delo radi pomanjkanja naročil. Tovarna ob Sladkem Vrhu pri Cmureku še dosedaj ni ustavila prometa.

Kapela pri Radgoni. Tudi na naši šoli so učenke IV. in V. razreda marljivo pletle razne zimске predmete za naše na bojnem polju nahajajoče se vojake. Vseskupno so izdelale 7 parov ovitkov za kolena, 28 parov zapestnih rokavcev s prostimi palci in kazalci in 90 komadov ušesnih pokrival. Da se preskrbi potreben denar za nakup volne in predpisanih igel, je krožila nabiralna pola. Nabralo se je 122.6 K. Z večjimi doneski so prispevali: č. g. Jožef Lončarič, kaplan, krajni šolski svet kapelski in upraviteljstvo slatine. Nabiralo se je po fari, šolska mladina pa je zložila 35.68 K. Napleteno delo se je poslalo na Rudeči križ v Gradec. C. in kr. vojnomu ministrstvu smo poslali 990 papirnatih vlog za udeležanje v obuvanju proti mrazu. Sredi meseca decembra 1914 se je poslalo v Korneuburg v dveh vrečah 17 kg dobro posušenega robidnega listja v pripravo čaja za vojake. Listje so nabrali šolarji v prvi polovici meseca novembra. Povodom pogreba umrlega dolgoletnega načelnika krajnega šolskega sveta in cerkvenega ključarja g. Antona Divjak iz Radince je podaril njegov svak g. nadučitelj Tomo Pušenjak iz Cvena namesto venca najkristo pokojnega šolskemu vodstvu 10 K z izrecno željo, naj se uporabi ta denar za nakup knjig takim siromaškim otrokom, čigar očetje stoje pred sovražnikom. Vsem blagim darovalcem prirsena hvala in Bog plati!

Sv. Križ na Murskem polju. Smrt je v Bučevcih pobrala dne 4. febr. Hofmanovo blago mamico. Bolehali so že več let, a letos se jim je bolezen tako shujšala, da so morali zapustiti svoje še živeče starše, moža in še ne popolnoma dorasle otroke, čeravno so bili še le v 45. letu. Na njivo mrtvih smo jih spremili v soboto dne 6. februarja. Toda komaj je bila rakev zasuta, komaj so ugasnili sveče ob mrtvaškem odru, že drugi dan so zopet gorele ob mrtvaški postelji babice. Vsled prevelike žalosti, katero so imele zaradi izgube svoje vedno pokorne hčere, jih je v nedeljo nenadoma zadela kap, da so bili pri prči mrtvi. Njihov pogreb se je vršil v torek dne 9. februarja. Pokojnima naj bo lahka zemlja domača!

Ljutomer. Dne 23. februarja je umrl g. Jožef Slavič, posestnik na Cvenu, cerkveni ključar ljutomerske župnijske cerkve, oče g. kaplana Janka Slaviča in brat pred enim mesecem umrlega g. župnika Franca Slaviča. Dva sina, ki sta z očetovimi konji dobivala večkrat prve premije v konjskih dirkah, sta v vojski, eden v Karpatih, drugi še pri topničarjih na Dunaju.

Sv. Barbara v Haložah. Naša župniša je pokazala v sedanjosti vojski posebno požrtvovalnost. V darovih za avstrijski „Rudeči križ“ se kaže požrtvovalnost naših sicer revnih ljudi za avstrijsko domovino. Tako smo nabrali za isti namen: Občina Grunšovec 37—K; občina Sv. Barbara v Haložah 166.10 K; občina Gradšče 83—K; g. baron Kübeck je nabral 93.90 K; trgovec Starčič 26—K; župan Stumberger

88—K; gospa Zlata Blass 40—K; katoliško izobraževalno društvo 1066 K; župnijski, ural 170—K; za božičnico za slovenske vojake je g. župnik nabral 6052 K. Naša župnija je dala doslej 400 vojakov, izmed katerih jih je že nekaj umrlo junaške smrti, precej pa jih je ujetih na Ruskem. Četovodja Martin Korenjak iz Medribnikov je odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo drugega razreda. Radi lanske silno slabe letine na njivah nam preti lakota. Živil naši sosed „poljanci“ nočejo več pripeljati po nedeljah na tukajšnji trg. Ako pa se kdo prikaže z kakim vozom, ga vse oblega kljub visokim cenam, ki je ljudje zahtevajo za svoje pridelke. Tako na primer stane mernik repe 1 krono 60 v! Zato pa smo iz srca hvaležni gospodom poslancem naše stranke (dr. Korošcu in dr. Verstovšku), da so nam izposlovali pri vladi podporo! Bog plati!

* **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Naša občina dobi v kratkem okrog 40.000 novih prebivalcev. Na posestvu grajščaka pl. Hellin pri Sterntalu ob železnici začnejo dne 1. sušca staviti barake za 35.000 ruskih ujetnikov. Imeli bodo električno razsvetljavo, bolnišnico, pokopališče itd. Dobro bi bilo, ako se za druge in kmetje že zdaj brigajo, da bodo tudi lahko skrbeli za aprovizacijo ujetnikov.

Sv. Ema pri Pristovi. Bliža se nam 25. marec. Ta dan se bo namreč naša mladina slovesno darovala Mariji, ko bo vsprejeta v Marijino družbo. Veselimo se pa tega dne tudi, ker nas bodo obiskali g. dr. Hohnjec, oni organizator, ki je nebrojno množico mladeničev in deklet organiziral v nepremagljivo falango! Bog mu daj tudi še tukaj blagoslova!

* **St. Vid** pri Grobelnem. Skrbni so naši mladeniči in moške. To kažejo tudi v sedanji vojski. Jožef Podgoršek, ki služi pri poljski topničarski streljni koloni na severnem bojišču, piše svojim staršem dne 10. februarja: Usodepolno je življenje, ki sem ga nastopil v svojem 28. letu. Vendar sem ujan v božo voljo. Prepričan sem, da bom vse vojskine napore srčno premagal in da bo solnce miru in sreče kmalu v spomladanskem cvetju zasijalo na našo domovino. Pravi slovenski fant ne sme opesati! Naša sveta dolžnost je, da vstrajamo. — Kako bo kaj z delom v gorici, kako z obsejanjem polja. Prosim Vas, da skrbite, kolikor vam bodo dopuščale izčrpane slovenske moči, da se delo opravi. Ali ste še zdravi? In č. g. zlatomašček tudi? Bog nam daj in ljuba Marija Zavrska, da bi bilo te strašne vojske že skoraj konec. Potem bo veselo svidenje. Pozdravljeni!

Sv. Lenart nad Laškim. Jožef Soper, posestnik pri Sv. Lenartu nad Laškim, že več mesecev ni pisal nič svojim domačim iz severnega bojišča, kjer se je nahajal. Vsi so bili v strahu, češ, da je morda že tudi med padlimi. Njegova žena je pridno molila zanj in najela, vsak teden eno sv. mašo na čast Zagorski Materi božji, do katere je imel njen mož vedno veliko zaupanje. Pred kratkim pa je dobila od svojega moža razglednico iz Moskve; pisana je bila že dne 10. decembra 1914. Če tudi daleč ločena od moža, je vendar žena vesela, ker ve, da je mož še vsaj pri življenju.

Dol pri Hrastniku. Dne 1. marca je bil po vlč. g. dekanu dr. Fr. Krulje v Laškem slovesno umeščen za tukajšnjega župnika g. provizor Peter Gorjup. — V nedeljo, dne 7. marca, se vrši letni občni zbor Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva in sicer po prvem sv. opravilu.

* **St. Janž** na Vinski gori. Minuli mesec je nemila smrt pokosila blagega mladeniča Franceta Kroflič. Bojeval se je v mnogih vročih bitkah v Galiciji, a vsled hladnega vremena in silnih naporov si je nakopal dolgotrajno bolezen, kateri je končno podlegel. V silnih bolečinah je vzgledno vdano trpel in le v molitvi iskal pomoči in tolažbe. Lepo je bilo njegovo življenje, zato je bila srečna tudi njegova smrt. Umrli je v bolnišnici na Dunaju. Pokojni France je bil blaga duša, prijaznega in priključnega značaja, zato so ga spoštovali in ljubili vsi, ki so ga poznali. Ko se je razpršila naznanila njegova smrt, je bilo malodane sleherno oko solzno. Naj mu bo lahka tujja zemlja, njegove stariše pa, ki bridko žalujejo za vrlim sinom, naj tolaži mili Bog.

* **V Skalari** se v dne 7. do 15. marca obhaja sv. misijon pod vodstvom gospodov lazaristov iz Celja.

* **Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru** bo odprta odslej naprej ob nedeljah od 10. do 12. ure predpoldne, in ne, kakor dosedaj, od 8. do 10. ure predpoldne.

* **Pogrešajo** se: Benedikt Imenšek, infanterist pešpolka št. 47, 14. stotnija, vojna pošta št. 73. Odgovor: Mariji Imenšek, Statenberg, pošta Makole. — Alojzij Ferik, rezervist domobranskega pešpolka št. 26, I. Baon, 3. stotnija, vojna pošta št. 48. Odgovor njegovi ženi: Julijana Ferik, Schmiedgasse št. 5, Studenci pri Mariboru. — Anton Belšak, pešpolk št. 87, 9. stotnija, vojna pošta št. 73. Odgovor na: Marijo Belšak, Gradišča št. 46, Sv. Barbara v Haložah pri Ptuj. — Andrej Lah, deželnoobrambovski pešpolk št. 26, 3. maršstotnija, vojna pošta št. 48. Odgovor bratu: Leopoldu Lah, pek, učencec pri g. Orniku v Ptuj. — Franc Kanop, 87. pešpolk, 4. stotnija. Odgovor na: Matija Kanop, Sv. Anton na Pohorju, pošta Vuhred. — Alojzij Lukman, 87. pešpolk, 6. stotnija, pred mobilizacijo je bil najemnik hotela Stern v Belovaru. Odgovor: Alojziju Rizman, kajzar, Sv. Miklavž pri Ormožu. — Korporal Martin Zibret, pešpolk št. 87, 1. stotnija. Odgovor na: župnijski urad Sv. Marjete na Planini, Stajersko. — Frajtar Ignac Stegne, pešpolk št. 47, 4. stotnija, vojna pošta št. 73. Odgovor njegovi materi: Jožefi Stegne, Tinje, Slov. Bistrica. — Alojzij Rovšnik, cesarski lovec, polk št. 4, 5. stotnija, vojna pošta št. 48. Odgovor njegovi ženi: Franciska Rovšnik, v Podvrhu, Letuš, pošta Rečica ob Paki, Savinjska dolina. — Jakob Krajnc, korporal, sapper-bataljon št. 3. Bil je v Przemyslu. Odgovor se prosi na očeta: Jožefa Krajnc pri Sv. Jakobu v Slov. gor. — Martin Čirič, pri 87. pešpolku, 9. stotnija,

vojna pošta št. 73. Odgovor na: Bernarda Čirič, posestnica v Drakoveh št. 12, pošta Mala Nedelja. — Janez Kolar, 87. pešpolk, od začetka pri 10. stotni, a pozneje prestavljen k 2. stotni, doma iz Pozeze v Savinjski dolini. Odgovor soprogi Mariji Kolar, Podvin, pošta Polzela. — Infanterist Franc Peserl, 87. pešpolk, 14. stotnija, vojna pošta št. 34. Odgovor njegovemu očetu: Ivan Peserl, kajzar, pošta Sv. Miklavž pri Ormožu. — Karl Kraner, pešpolk št. 47. Nekje se je pisalo, da je ujet na Ruskem. Odgovor se prosi na ženo: Mar. Kraner, Selnica ob Muri, pošta St. Ilj v Slov. gor.

* **„Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je pred. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venceslu na Stajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo pa v platno vezane z rdečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Ljutomer.** Vabimo na občni zbor kmetijske podružnice za ljutomerski okraj v Ljutomeru v nedeljo, dne 7. marca 1915, ob 8. uri predpoldne, v gostilni g. Franca Seršen v Ljutomeru. Na dnevnem redu je poleg običajnih poročil tudi razgovor o živilih in sedanjem vojnem času z ozirom na uradni popis živin in z ozirom na stanje kmetovalca. Pridite!

* **Ljutomer.** Naši Mohorjani so zbrali za vojake na bojnem polju 104 K 98 vin. — Na gostiji Antona Kranje in Alojzije Kosi so nabrali veseli svatje za avstrijski Rudeč križ 6 K 30 vin.

* **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. V nedeljo, dne 7. sušca, popoldne po večernicah, ima bralno društvo svoj občni zbor z običajnim sporednim in zanimivim, času primernim predavanjem. Vsi se ugodno vabite k obilni udeležbi!

* **Katoliško politično društvo za vranski okraj** bo imelo zborovanje v društveni sobi v St. Juriju ob Taboru v nedeljo, dne 7. sušca, ob treh popoldne.

Zadnja poročila došla v četrtek 4. marca.

Veliki boji pri prelazu Usok.

Dunaj, 3. marca.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

V Karpatih so se na zahodni strani prelaza Usok razvili večji boji. Borba se vrši v večji razsežnosti za posest važnih višin, ki imajo namen, da krijejo hrbet naši armadi. Več ruskih protinapadov je bilo odbitih. Tekom dneva so naši dosegli na bojni črti več delnih uspehov. Ko so naši z naskokom zasedli neko višino na severni strani kraja Cisma (20 km izhodno od Lupkova), smo ujeli 400 Rusov.

V južno-izhodni Galiciji (ob Dnjestrju) se na celni bojni črti vršijo srđiti boji.

Ob Dunajcu in na Rusko-Poljskem se ni zgodilo nič posebno važnega.

Nemci se pri Myšincu umaknili.

Berolin, 3. marca.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

Pri Grodnu je položaj nespremenjen.

Južno-izhodno od Avgustova so poskušali Rusi prekoračiti reko Bobr. Vrženi so bili nazaj, pri čemur so imeli velike izgube. Nemške čete so ujele 1500 Rusov.

Drugi napadi Rusov v ozemlju severno-izhodno od Lomze so bili popolnoma odbiti.

Južno-zahodno od Kolna (leži severno-izhodno od Varšave) so nemške čete napredovale, južno od mesta Myšinec (leži zahodno od Kolna in severno od Prasnyša) so Nemci svoje prednje čete pred številnejšim sovražnikom nekoliko umaknili.

Severno-zahodno od mesta Prasnyš so Rusi počasi prodirali.

Več ruskih ponočnih napadov izhodno od Plocka je bilo odbitih.

Listnica uredništva.

Ant. B. Pečke, Makole: Najboljše bo, da pišete na „Viehverwertungsstelle, Gradec, Franzensplatz št. 2“, odkoder boste gotovo dobili podrobne podatke. — Sv. Benedikt v Slov. gor.: Dopis bi nam gotovo oblast zapolnila. Kdo se bo tudi zmenil za taka nespametna natolcevanja. Naprej po dosedanjih poti! — Pisma z bojišč, ki danes niso objavljena, pričemo prihodnji, ali pa jih oddamo „Straži.“

Loterijske številke.

Trst, dne 24. februarja:	63	11	68	33	62.
Dunaj, dne 27. februarja:	73	55	18	46	37.

Išče se samski

mežnar

za cerkev sv. Andraža nad Polzelo, p. Velenje, ki je obenem uslužben v župnišču. 131

Slovinci pozor! Dvonadstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu franciskanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pote upravnistvo pod št. 432.

prejme se gošpodinja

v župnišču sv. Andraža nad Polzelo p. Veleže. 130

Trseje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutodel, kraljevina, veličine, vrbošek, veličing in mešane od starih vrst. — Čepljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah.

Trsje

subocepljeno na Rup. Portalis ima na prodaj Franc Trobentar, Bresternica št 33 P. Maribor. Cena 12 vin komad. Oglasiti se je v 14. dne. 147

Nova hiša

se pod ugodnimi pogoji proda v Studencih pri Mariboru. Obstoji iz 8 stanovanj, kleti, gosp. poslopjem, vrta in studenca. Naslov prodajalca pove iz prijaznosti Janez Veršič, posestnik Deublerjeva ulica 18. Studenci pri Mariboru. 142

Trte

prodajam vsled vojske a. I. vrsta po 5 krajcarje in pol ali 7 h. več boljših vrst. Naslov: Franc Rausl Sv. Lovrenc v Slov. gor. pošta Juršinci pri Ptuj. 149

Majerja

a 3 — 4 delavskimi moči takoj sprejem. Prostor blizu Maribora. Ponudbe pisмено na upravnistvo pod „Majer št. 154.“ 149

V silvnic pri Mariboru

blizu cerkve ali blizu kol. dvora se želi kupiti ali vzeti v najem hiša z majhnim posevkom. Ponudba na upravn. štvo „Slov. Gospodarja“. 155

Mlinarskega pomočnika

sprejem takoj v službo. Plača po dogovoru. Uskrba prosta. Ponudbe na: Paromlin J. Zadravec, Središče. 153

Izgubila

je v soboto 19 svečana uboga vdova Jožefa Valenšek iz Ostrožnega približno K 250. v mestu Celju, ko je mislila poravnati račune, poštenjsk kateri najde denarnico s to svoto, se prosi naj odda pri zalogi puntigamskega piva v Celju, ker dobi odplačilo zato. 158

Lepa sadna drevesca

razne žlahtne vrste ima na prodaj g. Vekoslav Stelcer, lastnik drevesnice, Stribovec p. St. Ilj v Slov. gor. — Cena 60—80 vinarjev komad. 152

Organist

cecilijane poročen, išče službo. Naslov v upravnistvu. 148

Na prodaj gostilna

z lepim posevkom pri glavni cesti in romarski cerkvi zelo primerne za trgovino. Lahki plačilni pogoji. Več se izve pri Franc Repolusk, Ruše pri Mariboru. 139

Dva mlada čevljarja

pomočnika se sprejmeta pri g. A. Ertl Maribor Tegothof. 1. 42. 147

Učenka!

Iščem prostor v trgovino. Učila sem se že dalj časa v drugi trgovini. Smožna nemščine in slovenščine. Več se izve po dogovoru. Naslov: Poštno ležeče št. 120 M, R. Celje 150

Cepljeno trseje na prodaj

Laški rizling, žlahtna bela in rdeča, beli ranfol, trunta, pošip, cepljene na Riparia portalis, še ne izkopane, dobre kakovosti. Cena I. vrste 100 kom. 10 kron. Kupci se blagovolijo oglasiti pri Francu Muršič, posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor. P. Juršinci pri Ptuj. 87

Kdor kupi

gostilno z trgovino in posevkom za 66.000 kron naj piše pod: „Smrt na bojišču.“ poštnoležeče Muta Staj. 138

Sprejme se takoj

poštena d. klica kot učenka v trgovino mešanega hlaga. Katera je trgovini nekoliko vajena ima prednost. Karl Jenčić Loka pri Zidi motu. 135

Trgovski pomočnik

se takoj sprejme v trgovini g. Janeza Löschnigga v Smarju pri Jelšah. 168

Iščem majerja

z družino, ki ima letna spričevala in enega hlapca. Veleposestvo Freienberg Petriček Celje. 122

Vredni občni zbor

Hranilnice in pos. v Sv. Ilju v Slov. gor.

reg. zadruga z neom. zavezo.

kateri se vrši dne 21. marca 1915, ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih (Slovenski Dom v St. Ilju)

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadz. rsta.
3. Odločitev računskega zaključka za leto 1914.
4. Slučajnosti.

Ako bi ne bil ta občni zbor ob navedenem času sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, brez ozira na število navzočih članov.

NAČELSTVO.

Zahvala.

O priliki smrti in pogreba preblega soproga, očeta, starega očeta, tasta itd. gospoda

Tomaža Miki,

biv. trgovca in veleposestnika pri sv. Marjeti nižje Ptuj,

došlo nam je toliko prisrčnih izrazov sožalja, da se ne moremo vsem osebno zahvaliti, zato tem potom izražamo prisrčno zahvalo pred vsem domačim č. g. dušnim pastirjem, ki so pokojnega v njegovi dolgi in mučni bolezni velikokrat obiskali, tolažili in z sv. zakramenti okrepčali. Nadalje vsem, ki so pokojnega spremljali k zadnjemu počitku na pokopališču: č. g. duhovnikom, predvsem č. g. dekanu završkemu Jožefu Kralju, ki je vodil spreved na pokopališču, č. g. dom. župniku Alojziju Šata za jedernate besede slovesa ob odprtem grobu in vsem drugim mnogoč. g. duhovnikom, cenj. učiteljstvu z šolsko mladino, obema pevskima zboroma, zastopnikom različnih korporacij in odborov iz ptuj. in orm. okraja, občinskih odborov in mnogoštevilni množici sožalajočih, ki so pokojnika spremljali k zadnjemu počitku.

Pri sv. Marjeti nižje Ptuj, 18. febr. 1915. 151

Žalujoča rodbina Miki.

ZAHVALA.

Povodom smrti našega preljubelega soproga oz. očeta

Jožefa Slavič

posetnika in cerkvenega bljučarja

izrekamo s tem najpristnejšo zahvalo vsem, ki so lajšali pokojniku zadnje trenutke in nas tolažili ob tej prebriski izgubi. Posebno pa se zahvalujemo najgloblje preč. g. dekanu Martinu Jarkoviču za preganljive besede, ki so jih govorili dragemu rajnemu v slovo, drugim mngč. gg. duhovnikom, sorodnikom, gasilcem, darovalcem lepih vencev in vsem, ki so v tako obilnem številu soredili nepozabnega rajnega k zadnjemu počitku. Bog povrni vsem stotero!

Cven pri Ljutomeru, 23. svečana 1915.

Zalujoča žena in otroci.**Zahtevajte**

gratis in franko
moj glavni cenik
z 4000 slikami ur,
zlatine in srebr-
nine, godbenih, je-
klenih, usnjatih,
gospodarskih in
toiletnih predme-
tov, orožja etc. Prva tovarna
ur Hans Konrad, c.kr. dvorni
dobavitelj v Mostu (Brüx)
št. 800 (Češko). Nikelnaste
Roškopf-ure K 3-90, 4-20,
5—, srebrne ure K 8-40,
nikelnaste budilke K 2-90,
dvojne budilke z zvončkom
4 K. — Pošilja po povzetju.
Noben risiko. — Zamenjava
dovoljena ali denar nazaj.

I-84.

Posestvo, hiša,

gospodarsko poslopje, njive, trav-
niki, gozdi, njive (nekaj posejanih,
zimski setev), okoli 18 oralov, se
proda radi družinskih razmer. Po-
slopje je na lepi legi pri veliki
cesti. Vpraša se pri lastniku An-
drej Gaves, Ovetkovci, Sv. Lenart
— Vel. Nedelja. 117

Janez Černe, bivši mesarski mojster, hišni
posesnik v Mariboru, naznanja v svojem in
v imenu vseh ostalih sorodnikov, znancev t r
prijateljev tužno vest, da je 1. marca 1915
umrla njegova iskreno ljubljena, nepozabna
soproga oz. sestra, svakinja in teta, gospa

Terezija Černe roj. Wolfgang

Rajna je prestala dolgotrajno bolezen in
je ob sklepu življenja bila previdena s sv.
zakramenti za umirajočo. Stara je bila 62 let.
Umrla je udana v Božjo voljo.

Telesni ostanki drage rajne so se dne
3. marca 1915 ob 4 uri popoldne v hiši za-
losti Fabriksgasse 16 slovesno blagošlovili in
poem prenesli na mestno pokopališče v dru-
žinsko rakev k zadnjemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bere v četrtek
dne 4. marca ob 10. uri v frančiškanski cer-
kvi v Mariboru. 146

Maribor, dne 4. marca 1915.

Obitelj Černe.**Zahvala**

V globoki žalosti potrti se zahvalujemo tem potom
vsem, ki so spremili ljubega sina ozir. brata, svaka

Maher Ivan-a

k zadnjemu počitku. O usmiljenim sestram, ki so mu potr-
peljivo stregle med boleznijo, g. župniku Mlaker iz Hajdina
g. kaplanu Šeško iz Hoč, darovalcem krasnih vencev in vsem,
ki so pokojnika spremili k zadnjemu počitku izrekamo po-
sežno zahvalo. Bog plačaj vsem!

Dogoše pri Mariboru, 1. marca 1915.

Zalujoči estali.**Denarja ni**

draginja je vedno večja, zaslužek pa
majhen. Ako hočete z malim trudom,
doma v svojem kraju gotovo 10 kron
na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu
svoj natančni naslov in znamko za
odgovor.

J. Batič Hirska, Bistrica 26, Kranjsko**Vinogradniki pozor!****Cepljene trte na prodaj**

in sicer prve vrste laški rilček (Välschriesling) beli burgun-
dec, bela in črtača žlahtina (Gutedel), kapčina izabela,
silvanec, traminec, kraljevina, pošip, trta, šmarica in
mešane vrste ter več tisoč divjakov Rip. Portalis. Na prodaj
je tudi več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse te vrste so cep-
ljene na Rip. Portalis ter popolnoma zaraščene in lepo vko-
reninjene, za kar se jamči. Cena je po dogovoru. Kdor si
hoče dobiti lepe trte in zasaditi lepi vinograd, naj se oglasi
pismeno ali ustmeno pri **Francu Slodnjak**, trtnar, **Jur-
šinci pri Ptiju.** 132

VABILO

na

redni občni zbor**Hran. in pos. v Smarjeti pri Rim. toplicah**

reg. zadruga z neom. zavezo.

kateri se bo vršil v nedeljo, dne 14. marca 1915
ob 3 uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

Poročilo načelstva in nadzorstva.
Potrjenje računskega zaključka za leto 1914.
Poročilo o izvršeni reviziji
Volitev načelstva in nadzorstva.
Slučajnosti.

Načelstvo.

Tvrdba
Milan Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznati, da v moji trgovini dobivate zanesljivo
kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domače ali konjsko defeljno seme, potem
Lucerner ali nemška,
Inkarnat za enkrat ko-iti,
Esparef, takozvana večna detelja,
Travnino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelnovo repo, rudošo dolgovato, rumeno
dolgo in okroglo,
Svlnjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi **rafljo in žveplo**
za vinograde.

Obilnega obiska pričakujem obiležim
z veličastovanjem

tvrdka M. Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Posojilnica v Makolah

vabi svoje zadružnike na redni

občni zbor,

ki se bo vršil v lastnem domu v Makolah št. 11
v četrtek, 11. marca 1915, ob pol 2. uri
popoldan.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo računskega pregledovalca.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1914.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev.
7. Nasveti in predlogi.

Makole, dne 25. februarja 1915.

Načelstvo.**Seme pravega kašelskega zelja**

ki naredi velike, trde glave ter
redi v vsaki zemlji, prodaja 20
gramov za 1 K. Ign. Mrcina, Zg.
Kašelj, p. D. M. v Polju pri Lju-
bljani. Denar ali poštna znamke
je poslati z naročilom. 119

KAVAL kg K 2-20

najfinjša K 1-80, 5 kg franko, iz-
borna mešanica, izvrstni aroma,
„Handels-Büro XIV.“ Sv. Andraž
v Labodski dolini, Koroško. 69

Cepljeno trsje

Pošip, laški rizling, burgundec,
rulender, veltliner, dišeči prami-
nec, silvanec, muškati, kavčina,
ranfol, sladkaminka, izabela. Cep-
ljene na podlagi Riparia-Monti-
kolo-Bupestis Salanis, Brlandier-
ri, Riparia, Teleki. Podlaga Ber-
landieri, Riparia, Teleki je naj-
boljša za apneno zemljo. — Več
tisoč korenjakov te vrste. — Cena
po dogovoru in zelo nizka.
J. Vrbajak, Breg, Ptuj.

Gluhost

šumenje po ušesih, a ne prerojena
gluhost, tok iz ušes, odstrani ta-
koj in gotovo Dr. F. Quastlerjev
bals. kosm.

olje za sluh »Otikon«

Vsak dan
dohajajo zahvalna pisma udeležni
uspehi. Cena eni steklenici 3 K
Edina založba M. Vetter, Dunaj
III Kärntnerstrasse 15.

Perl-Kava

iz čistega soja-boba, na
domestek za bobovo kavo
5 kg, zavitek iz žepnega
robca K 4 50 po povzetju.
Sant-sa, Kraljevi Vino-
brady 1573. Zastopniki
se proti visoki proviziji
sprejmejo. 2

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po**4¹/₂%**

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prosnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ureza stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki

I. RAYNIKAR :-: CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & LeskovšekGračka cesta 7 **Celje** Rotovška ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in ovitnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, črnilo, radirke, kamenčki, trgovske in odjemalne knjige, pisarni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izbiri od 4 vinarjev naprej

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

Nagrobni venci in traki.**Na debelo!****Na drobno!****R. Brezovnik****trgovina v Vojniku**

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega, špecerijskega in galanterijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, senja, stekla, kisljeh vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Proti

NALEZENJU

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj nalezljive bolezni, na primer: škrlatinka, ošpice, koze, kolera, tifus nastopajo z zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najprijetnejše razkužilo sedanjosti je nesporno

LYSOFORM

ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobi v vsaki lekarni in drogeriji po 80 vin. Učinek Lysoforma je točen in zanesljiv, zato ga zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji, za izmivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysoforma in učinkuje antiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kožo mehko in voljno. Rabiti boste zato znanprej to izvrstno milo, samo navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja. Komad stane 1 krono.

Lysoform s poprovo meto

je močno antiseptična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani duh iz ust ter zobe beli in konservira. Tudi pri katarh in vrtu, kašlju in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za grganje. Nekaj kapljic zadostuje na kozarcu vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ pošlje na željo gratis in franko kemik HUBMANN, Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5R.

Jansivo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železnične in štrpne službe z novo konstrukcijo zboljšala, dobila precizijski tek, posebej močne osi, kolese se vso vrsto v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je varovana proti preveliki napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarevano še z enim plaščem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke cene in vendar dobrega teka uradne upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate s drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči svojo ceno ure. — Velik cenik popolnoma zastavljen.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. **Specialist za boljše ure.**

Državni naslov: Cirilova
tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v lastni hiši Horoška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. pošte
in hranilnice št. 25.010
Interurban telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škaflice za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnil, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pisarnega papirja v mapah in škaflicah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpisa vseh velikosti, molitveniki, molleki, svetinjske, škafulirji. Štamblije za urade in dr.

Ceniki na zahtevo zastavljeni.

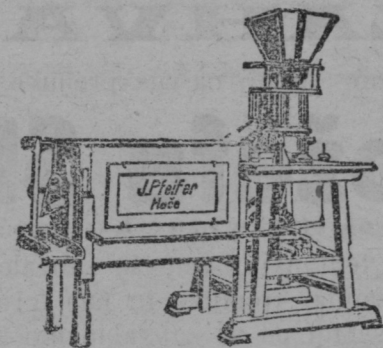
3 zlati nauki za zdravje želodca!

Kdor s „FLORIAN“ om se krepeča,
Zmiraj dober tek ima!

Če želodec godrnja.

Pij „FLORIAN“-a, pa neha!

Ni otožen, ni bolan,
Ta ki živa

Zelo važno za KMETOVALCE!

Velika izdatna pomoč za kmeta v tej draginji zrnja je, prav dober domači mlin z naravnimi kamenjem, kakor se nabaja pri vsakem navadnem dobrem vodnem mlinu.

Stem zopet nevezboljšanim Pfeifer - jevom domačem mlinom se zamere napraviti iz vsakega zrnja, vsakovrstno moko in zdrob (gris) za vse kmečko in gospodsko rabo z lahkoto na ročno gonitev, kakor tudi delo z živino, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno in poštino prosto.

Tovarna za mline, kmetijske stroje, žage itd.,
livarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko)

Domače podjetje!

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptuj

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega svega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim sosedom,
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Tem potom naznanjam, da sem prevzela
1886. leta ustanovljeno

TRGOVINO

mojega ranjcega moža

Milan Hočevvar,

ter jo bodem pod doseganje tvrdko nespremenjeno
dalje vodila.

Za ranjcemu v toliki meri izkazano zaupanje
se najtopleje zahvaljujem ter prosim, da isto ohranite tudi meni.

Z odličnim spoštovanjem

Mil. Hočevvar-ja vdova.

Celje, dne 27. svečana.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov

ceniki zastavljeni. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Opočno na drž. žel. št. 2121. 1533 Česko.

! KAVA !**50% cenejša:**

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma veleprima najfinjši čaj 2 K oddaja A. Sapiro, eksport kave in čaja Galanta 496. 931

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.